

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

LEDEN / ÚNOR 2008

PETRA KUCHYŇKOVÁ, ONDŘEJ KRUTÍLEK, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO 2008

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY (CDK)

- nezávislá, nezisková vzdělávací a kulturní organizace založená ve formě občanského sdružení v srpnu 1993 v Brně
- navazuje na některé starší iniciativy, jež souvisejí s rozvojem nezávislých aktivit a vydáváním samizdatových časopisů před listopadem 1989

Činnost

- publikační a vydavatelská činnost (od založení CDK přes 250 vydaných knih)
- vydávání periodik *Revue Politika* (nástupce někdejší *Revue Proglas*) a *Proglas* (nástupce časopisu *Teologie & Společnost*)
- odborný servis různým složkám veřejné správy
- pořádání přednášek, seminářů a konferencí

Struktura CDK

CDK se člení na dva relativně svébytné, přesto však vzájemně intenzivně komunikující instituty: **Institut pro politiku a kulturu (IPK)** a **Institut křesťanských studií (IKS)**. Vedle obou institutů provozuje také vlastní nakladatelství a typografické studio. Vrcholným řídicím orgánem je Rada CDK, jejíž rozhodnutí realizuje výkonný ředitel.

Personální složení Rady CDK

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D.	předseda CDK
Ing. Zdeněk Granát	finanční ředitel CDK a jednatel
doc. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D.	ředitel IKS a jednatel
František Mikš	ředitel IPK a jednatel
PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	výkonný ředitel CDK

Kontakt

Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK)

Venhudova 17, 614 00 Brno, Česká republika

cdk@cdk.cz, tel.: 545 213 862, mobil: 775 570 801, www.cdk.cz

INSTITUT PRO POLITIKU A KULTURU (IPK)

Činnost

- vydávání *Revue Politika*
- vydávání knih z oblasti společenských věd
- pořádání konferencí, seminářů a přednášek
- analýza evropské legislativy a politiky
- podpora demokracie v zemích s nedemokratickou minulostí

Revue Politika

- exkluzivní pravicový měsíčník pro politiku, společnost a kulturu vycházející nepřetržitě již devatenáctým rokem
- podává neotřelý, fundovaný a realistický pohled na dění u nás i v zahraničí
- nabízí komentáře, analýzy a eseje nejlepších českých autorů (politologů, historiků, sociologů, ekonomů, právníků a publicistů) a nejzajímavější překlady z prestižních zahraničních časopisů
- pravidelně informuje o knižních novinkách týkajících se politiky a všeho, co s ní souvisí
- UKÁZKOVÉ ČÍSLO ZDARMA!

Konference, semináře a přednášky

IPK pořádá – samostatně či v součinnosti s některou z akademických nebo neziskových institucí a nadací – odborné konference, semináře či přednášky. Našimi nejčastějšími partnery jsou Filozofická fakulta, Fakulta sociálních studií a Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity a Ústav pro soudobé dějiny AV ČR.

Analytická činnost

- IPK má vytvořenu síť kontaktů na kvalitní a erudované právníky, politology, ekonomy a další odborníky, která umožňuje zajistit vypracování odborných analýz a návrhů zákonů téměř na jakékoli téma
- IPK zprostředkovává vazbu mezi politickou reprezentací a akademickým prostředím
- od roku 2002 IPK příležitostně vypracovává odborné analýzy pro Ministerstvo zahraničních věcí ČR a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a návrhy zákonů pro Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR

Analýza a monitoring EU

V roce 2004 v rámci IPK vzniklo z iniciativy poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona (EPP-ED/ODS) oddělení pro analýzu evropské legislativy a politiky, jehož posláním je:

- zajišťování pravidelného měsíčního monitoringu evropské legislativy
- provádění analýz vybraných legislativních problémů
- pravidelné zprostředkovávání výsledků práce prostřednictvím médií

Spolupráce s EPP-ED

Od roku 2003 IPK spolupracuje s poslaneckou frakcí EPP-ED v Evropském parlamentu. V rámci této spolupráce:

- organizuje konference na nejruznější společensko-politická témata (např. perspektivy EU, cesta České republiky do EU)
- vydává odborné publikace (např. sborník *Cesta České republiky do Evropské unie*)
- zajišťuje vydávání informačních brožur seznamujících širokou veřejnost s problematikou EU (např. *Co byste měli vědět o Evropském parlamentu, Evropská unie a vaše město/obec, Čeští zemědělci a Společná zemědělská politika Evropské unie*)
- vydává přílohy časopisu *Revue Politika* (např. *EPP-ED a evropská politika, EPP-ED a evropská ústava, EPP-ED po rozšíření EU, EPP-ED a liberalizace světového obchodu, EU a její východní sousedé*)

Součástí *Revue Politika* je i rubrika Evropské stránky, kde jsou prezentovány komentáře, analýzy a překlady zahraničních článků týkající se problémů projektu evropské integrace.

Podpora procesů demokratizace

IPK realizuje zahraniční projekty, v jejichž rámci se snaží podporovat procesy demokratizace v zemích, které mají aktuální zkušenost s nedemokratickým režimem. Pro tyto projekty hledá finanční podporu jak u zahraničních, tak i u domácích organizací a institucí.

- v letech 2004–2005 se uskutečnil projekt „Democratic Institution Building Process in Transition – Lessons from the Czech Republic“ zaměřený na podporu demokratizačních procesů v Iráku
- v roce 2006 proběhl projekt „Jak končí starý režim a začíná nový; čeho se vyvarovat a co podpořit?“ zaměřený na podporu demokratizace na Ukrajině

Personální složení IPK

František Mikš	ředitel
PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	odborný pracovník
Mgr. Kateřina Hloušková, Ph.D.	odborný pracovník
PhDr. Pavel Pšeja, Ph.D.	odborný pracovník
Mgr. Petra Kuchyňková	analytik
Mgr. Ondřej Krutílek	analytik
Bc. Iveta Frízlová	analytik-asistent

Kontakt

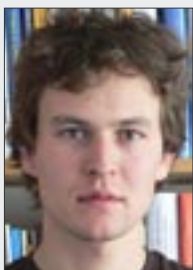
Institut pro politiku a kulturu (IPK)
Centra pro studium demokracie a kultury (CDK)
Venhudova 17, 614 00 Brno, Česká republika
ipk@cdk.cz, tel.: 545 213 862, mobil: 775 570 805
www.cdk.cz/ipk

PROFILY AUTORŮ

Mgr. Petra Kuchyňková

V CDK působí jako analytička evropské legislativy od září 2004. Vystudovala obor mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity, kde v současnosti postgraduálně studuje obor politologie se zaměřením na mezinárodní vztahy a působí jako asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií. V rámci své odborné činnosti se věnuje především aktuálnímu dění v Evropské unii, společné zemědělské politice Evropské unie a východní dimenzi vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky se zaměřením na rozvoj vztahu Rusko – Evropská unie.

Mgr. Ondřej Krutílek

V CDK působí jako analytik evropské legislativy a redaktor od září 2004. Od ledna 2005 výkonný redaktor *Revue Politika*. Vystudoval magisterský program mezinárodní vztahy a evropská studia a bakalářský program politologie na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity, kde v současnosti postgraduálně studuje politologii se zaměřením na evropská studia. Autor řady odborných textů. Pravidelně publikuje v tištěných médiích.

Bc. Iveta Frízlová

V CDK působí jako analytik-asistent. Vystudovala bakalářský program anglický jazyk a literatura na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Na Fakultě sociálních studií MU v současnosti studuje bakalářský program politologie a mezinárodní vztahy a navazující magisterský program evropská studia.

Navštivte
internetové stránky
www.hynekfajmon.cz

HYNEKFAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

OBSAH

Editorial	6	2.2 Euro a Pakt stability a růstu	27
Executive summary	7	2.3 Rozšiřování EU	28
I. Projednávaná legislativa (vybrané oblasti)	15	Chorvatsko	28
1.1 Evropský parlament	15	Turecká otázka	28
Směrnice o spotřebitelských úvěrech	15	2.4 Vnější vztahy EU	29
Návrh nařízení stanovujícího emisní standards u nových osobních automobilů	15	Kosovská otázka	29
Revize nařízení týkajícího se zrušení diskriminace v dopravě	16	Černomořská synergie a energetické otázky	30
Návrh nařízení měnících pravidla na poli mezinárodní nákladní a osobní silniční přepravy	16	2.5 Zemědělství	31
Liberalizace poštovních služeb	17	Reforma SZP (Health Check)	31
Revize směrnice týkající se zvláštních daňových ujednání pro motorovou naftu a bezolovnatý benzín	18	III. Přehled klíčových hlasování EP a hlasování skupiny ODS v EP1	34
1.2 Komise	18	Plenární zasedání ve dnech 14. – 17. ledna 2008	34
Návrh směrnice o zlepšení přenositelnosti nároků na penzijní připojištění	18	Plenární zasedání ve dnech 30. – 31. ledna 2008	35
Klimaticko-energetický balík	19	IV. Právně závazné cíle pro jednotlivé členské státy v roce 2020	36
Návrh nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům	23	V. Roční množství emisních povolenek pro léta 2013–2020	37
II. Aktuální problémy	25	VI. Slovníček	38
2.1 Budoucnost EU	25	VI. Schémata rozhodovacích procedur	40
Lisabonská smlouva	25	Schéma konzultační procedury	40
Předseda Evropské rady – Tony Blair?	26	Schéma procedury spolupráce	41
		Schéma spolurozhodovací procedury	42
		Schéma rozpočtové procedury	43

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

období přelomu ledna a února 2008 v EU zcela opanoval tzv. klimaticko-energetický balík návrhů, jenž se pokouší legislativně snížit závislost Unie na dovozu fosilních paliv ze třetích zemí a současně vytvořit předpoklad pro to, aby „Evropa“ mohla při jednáních o budoucnosti tzv. Kjótského protokolu, hlavního dokumentu zmiňovaného v souvislosti s bojem proti tzv. globálnímu oteplování, hrát na mezinárodní scéně prim. V monitoringu krom zevrubného popisu celého balíku (doplňného o dvě tabulky v části IV. a V.) přinášíme i nejzajímavější postřehy nejdůležitějších zainteresovaných aktérů.

Z dalších oblastí doporučujeme vaši pozornost kauzu liberalizace poštovních služeb, jež, zdá se, míří do finále, nebo problematiku směrnice o spotřebitelských úvěrech. K oběma otázkám se ve sledovaném období vyjádřilo plénum Evropského parlamentu.

Zapadnout by neměl ani další vývoj na poli společné zemědělské politiky. Po lednovém jednání Rady ministrů a Zemědělského výboru Evropského parlamentu jsou již k dispozici stanoviska všech klíčových aktérů (včetně České republiky) k chystané revizi SZP (Health Check), i když zveřejnění společné pozice Rady se očekává až v březnu, stejně jako projednávání Goepelovy zprávy k Health Check v plénu Evropského parlamentu.

Dalšímu vývoji podléhají i méně „technicistní“ oblasti vývoje evropské integrace. Především nadále pokračuje ratifikační proces u Lisabonské smlouvy, po Finsku se dalšími státy, které smlouvu ratifikovaly parlamentní cestou, staly Slovinsko, Malta, Rumunsko a také Francie, do druhého čtení posunula smlouvu v rámci parlamentní ratifikace Velká Británie, i když debata o potenciálním referendu zde stále nekončí. Parlamentní ratifikace smlouvy byla naopak prozatím odložena na Slovensku.

S uzávěrkou monitoringu se těsně stříetávalo jedno z nejdiskutovanějších témat vnějších vztahů EU v současnosti, téma potenciálního jednostranného vyhlášení nezávislosti Kosova, včetně urychlení a vyústění diskuse o konkrétní podobě angažmá EU v této oblasti. V monitoringu se dále dočtete i o dalším vývoji v eurozóně a na poli dalších specifických, avšak důležitých oblastí vnější politiky EU (plán Středomořské unie, otázka energetické bezpečnosti ve východním sousedství EU či další pokračování rozšiřovacího procesu).

Autoři

EXECUTIVE SUMMARY

I. PROJEDNÁVANÁ LEGISLATIVA (VYBRANÉ OBLASTI)

1.1 Evropský parlament

Směrnice o spotřebitelských úvěrech

- Evropský parlament po dlouhých jednáních 16. ledna nakonec ve svém druhém čtení schválil návrh směrnice o spotřebitelských úvěrech, revidující směrnici 87/102, jež upravuje jen jejich minimální standardy.

Legislativní pozadí

- Návrh byl Komisí předložen v roce 2002, EP první čtení završil v dubnu 2004 a Rada svůj společný postoj přijala v září 2007.

Obsah návrhu a sporné body

- Nejspornějším bodem návrhu se stala otázka předčasného splacení úvěru a kompenzací za tento krok.
- Text rovněž obsahuje i požadavky na adekvátní (srovnatelné, „harmonizované“) informování zákazníků před uzavřením smlouvy o úvěru, uvádění RPSN u všech spotřebitelských úvěrů či možnost od úvěru odstoupit a v průběhu 14 dnů (v případě tzv. vázaných úvěrů do tří dnů) přejít k jiné společnosti.
- Výsledná směrnice by se měla týkat všech spotřebitelských úvěrů s výjimkou hypoték, půjček na nákup pozemků, bezúročných úvěrů a kreditních karet, a to od 200 do 75 tis. €.

Další vývoj

- V následujícím období se očekává formální potvrzení parlamentního „kompromisu“ Radou a vstup směrnice v platnost – s implementační lhůtou dva roky.

Návrh nařízení stanovujícího emisní standardy u nových osobních automobilů

- Evropský parlament 15. ledna formou nezávazné nelegislativní Chatzimarkakisovy zprávy reagoval na požadavek Komise z prosince 2007 snížit průměrné emise CO₂ u nově vyrobených automobilů na 130, resp. 120 g/km, a to do roku 2012.

Obsah návrhu a sporné body

- EP s ohledem na existující, šesti- až sedmiletý cyklus vývoje nových modelů Komise vyzval, aby svůj požadavek zvážila, resp. modifikovala v cíl 125 g/km v roce 2015. Jinak řečeno, EP požaduje snížení cíle a jeho dosažení v delším časovém horizontu.

Hodnocení

- Vzhledem k tomu, že zpravodaj textu pochází z Německa a právě to se proti návrhu Komise staví nejhlasitěji (včetně německého komisaře Verheugena), není celkové vyznění zprávy překvapivé.

Další vývoj

- Samotným legislativním návrhem se bude EP zabývat patrně již v první polovině letošního roku.

Revize nařízení týkajícího se zrušení diskriminace v dopravě

- Evropský parlament 15. ledna přijal návrh Komise na snížení byrokratické zátěže nákladních přepravců, jenž by se měl pozitivně odrazit zhruba v 300 tis. firem, které v této oblasti v EU působí.

Obsah návrhu

- Celkově by měly firmy ušetřit zhruba 160 mil. € ročně v důsledku toho, že po nich již nebude vyžadováno předkládání těch dokumentů a/nebo dat, které si mohou příslušné orgány zajistit jinde.

Hodnocení

- Z tohoto důvodu patřil a patří tento legislativní návrh mezi nesporné (a naopak většinou aktérů velmi vítané) texty.

Další vývoj

- V následujícím období se bude návrhem zabývat Rada. Konkrétní datum nicméně prozatím stanoveno nebylo.

Návrh nařízení měnících pravidla na poli mezinárodní nákladní a osobní silniční přepravy

- Výbor EP pro dopravu se 22. ledna postavil za „úplné zrušení“ požadavků na kabotáž (posky-

tování vnitrostátní nákladní silniční přepravy společnostmi z jiných členských států EU), a to do roku 2014.

Obsah návrhu

- Nové nařízení by mělo znamenat stanovení „volnějších“ a v celé EU srovnatelných podmínek. Konkrétně by mělo být možné kabotovat minimálně třikrát v průběhu každého týdne, který dopravce stráví v zahraničí, s potenciálním rozšířením této možnosti po dvou letech, co připravované nařízení vstoupí v platnost.

Hodnocení

- Poslanci EP fakticky odsouhlasili argument, že kabotáž, relikv starý téměř padesát let, je nejen neliberální, ale především energeticky a environmentálně náročná, neboť nutí dopravce ve stanovených lhůtách opouštět cizí území, často s prázdnou soupravou.

Další vývoj

- V dubnu by mělo být v plénu EP završeno jeho první čtení. Poté by se měly návrhy přesunout do Rady, aby přijala svůj společný postoj.

Liberalizace poštovních služeb

- Evropský parlament 31. ledna na svém plenárním zasedání schválil Ferberovu zprávu týkající se úplné liberalizace poštovních služeb. K té by mělo dojít od začátku roku 2011, přičemž některé členské státy (obecně ty „nové“ včetně ČR) by měly mít možnost tento termín o dva roky posunout.

Legislativní pozadí

- Formálně by měl „padnout“ monopol na zásilky do 50 gramů, čímž by měl být završen dlouholetý liberalizační proces na tomto poli. V roce 1997 byl zrušen monopol na zásilky na 350 gramů a v roce 2002 nad 50 gramů.

Obsah návrhu a sporné body

- Předmětem sporu v průběhu projednávání byla především problematika tzv. univerzální služby, tj. pravidelná (každodenní, resp. minimálně pětikrát týdně dostupná) obsluha i těch geografických oblastí, jež nepatří z hlediska poskytování služeb mezi lukrativní.
- Výsledné řešení počítá s různými variantami, pokud jde financování univerzální služby.
- Současně platí, že směrnice by neměla nijak negativně zasáhnout stávající pracovní právní ochranu poštovních pracovníků.
- Pokud jde o Českou poštu, není přesné datum, kdy přijde o svůj doposud vyhrazený sektor, známo.

Další vývoj

- Rada se bude návrhem zabývat už jen formálně na některém ze svých příštích zasedání.

Revize směrnice týkající se zvláštních daňových ujednání pro motorovou naftu a bezolovnatý benzín

- Výbor EP pro hospodářství a měnu přijal Schmidtovu zprávu týkající se revize směrnice o zvláštních daňových ujednáních pro motorovou naftu a bezolovnatý benzín.

Legislativní pozadí

- O návrhu jsme v monitorinzích již informovali v souvislosti s jeho potenciálem zasáhnout do daňových příjmů jednotlivých členských států.

Obsah návrhu

- EP navrhl, aby se minimální sazba daně na motorovou naftu zvýšila ze stávajících 302 € za 1000 litrů na 359 € za 1000 litrů, a to do roku 2015.

Sporné body

- S ohledem na to, že EP je v daňových otázkách pouze konzultován, klíčové debaty se (po)vedou v Radě, která bude, dospěje-li k dohodě, hlasovat jednomyslně.

Další vývoj

- Plénum EP se bude zprávou zabývat v březnu. V případě Rady přesné datum prozatím není známo.

1.2 Komise

Návrh směrnice o zlepšení přenositelnosti nároků na penzijní připojištění

- Komise 22. ledna zveřejnila dvě studie související s projednávaným návrhem směrnice o přenositelnosti nároků na penzijní připojištění.

Legislativní pozadí

- Komise počítá s tím, že možnost nabývat práva k penzijnímu připojištění by měla být garantována všem zaměstnancům od 21 let věku a doba jejich nabytí (vesting period) by neměla zabrat více než jeden rok.

Obsah

- První ze studií se věnuje zkušenostem jednotlivých členských států (včetně vyhodnocení příslušných parametrů penzijního připojištění), druhá pak mobilitě pracovníků (a jejich očekáváním, jež v tomto směru mají).

Sporné body

- Přestože obě studie obsahují celou řadu relevantních dat, s ohledem na přetrvávající rozpory mezi jednotlivými členskými státy nelze předpokládat, že by jakkoli přispěly rychlejšímu projednání směrnice. Při bližším prozkoumání je navíc zřejmé, že nevytvářejí tak „plastický“ obraz, jak tvrdí Komise.

Další vývoj

- Otázka přenositelnosti nároků na penzijní připojištění figuruje v programu slovinského předsednictví. Formální projednání návrhu směrnice v Radě (ve světle předložených studií) se očekává na jaře.

Klimaticko-energetický balík

- Komise 23. ledna zveřejnila balík legislativních návrhů, jehož elementárním cílem je zefektivnění boje EU proti globálnímu oteplování a snížení její závislosti na dovozech (zdrojů) energie (především pak ropy).

Legislativní pozadí

- Balík doplňuje dosavadní aktivity EU na poli boje proti klimatickým změnám, zahájené se zveřejněním Evropského programu pro klimatickou změnu v červnu 2000.

Obsah balíku

- Balík sestává z celkem pěti relevantních legislativních textů. První návrh se zaměřuje na formální i meritorní posílení existujícího systému obchodování s tzv. emisními povolenkami od roku 2013 (COM(2008)16), druhý na způsob a míru snižování emisí CO₂ v oblastech, jež uvedený systém nepokrývá, a to v období do roku 2020 (COM(2008)17), přičemž odpovědnými by v tomto směru měly být jednotlivé členské státy. Třetí návrh se věnuje způsobu, jak dosáhnout zvýšení podílu energií produkovaných z obnovitelných zdrojů na 20% (průměr EU) do roku 2020, včetně problematiky biopaliv (resp. navýšení biosložky v běžných palivech; COM(2008)19). Čtvrtý návrh má za cíl vytvořit právní rámec pro realizaci technologie zachycování a ukládání CO₂ (carbon capture and storage; CCS) (COM(2008)18) a konečně pátý text reviduje dosavadní pravidla poskytování státní pomoci projektům s „environmentálními dopady“.

Revize systému obchodování s emisními povolenkami

- Pokud jde o první návrh (směrnice), oproti stávajícímu stavu (směrnice 2003/87) se rozšíří počet plynů (kromě CO₂ mj. NO_x), na něž se systém obchodování s povolenkami bude vztahovat, přičemž celkové množství povolenek se bude do roku 2020 postupně snižovat, čímž by měly emise skleníkových plynů v EU (ve vztahu k danému systému) klesnout o 21% oproti úrovni z roku 2005.
- Současně poroste množství povolenek, jež budou dotčeným podnikům poskytovány výhradně formou aukcí a nikoliv zdarma.
- Výnosy z aukcí povolenek by se měly stát příjmy národních rozpočtů. Počítá se ale s tím, že budou

vázány na další projekty ke snižování podílu neekologické ekonomiky a/nebo k investicím, které by měly napomoci v tomtéž třetím (rozvojovém) zemím.

„Emisní cíle“ mimo systém obchodování s emisními povolenkami

- Druhý návrh počítá se snížením emisí v těch sektorech a oblastech, které nemají být zařazeny do systému obchodování s emisními povolenkami (stavebnictví, resp. energetická účinnost budov, doprava, zemědělství a nakládání s odpady), a to (v porovnání s rokem 2005) o 10% do roku 2020.
- Závazky jednotlivých členských států nicméně nemají být totožné, ale mají se pohybovat (právě v porovnání s rokem 2005) v rozsahu ±20% podle dosavadních výsledků na tomto poli a podle HDP na hlavu. Novým členským státům má být tímto způsobem zajištěna možnost navýšit své emise, zatímco zemí typu Dánsko, Irsko nebo Lucembursko by se měl dotknout opačný požadavek.

Obnovitelné zdroje energie a biopaliva

- Třetí návrh (směrnice) se zabývá způsobem dosažení cíle využívat v roce 2020 (v unijním průměru) 20% energie produkované z obnovitelných zdrojů. S tím souvisí i navýšení biosložky v (dopravních) palivech ze současných 2% na 10% (tento cíl bude zavazovat všechny členské státy).

Zachycování a ukládání CO₂ (CCS)

- Čtvrtý návrh vytváří právní rámec pro technologii zachycování a ukládání CO₂ (carbon capture and storage; CCS), jež by měla být považována za „neemitující CO₂“ (a tudíž „vylepšující“ potenciální „skóre“ velkých emitentů v rámci systému obchodování s emisními povolenkami).
- Předpokladem, jež figuruje v pozadí, je doposud ne zcela podložená domněnka, že technologie CCS postupem času zlevní a nákup participace na systému obchodování s emisními povolenkami naopak podraží, čímž se CCS stane atraktivnější.

Revize pravidel poskytování státní pomoci environmentálním projektům

- Pátý návrh se zaměřuje na revizi pravidel vztahujících se na poskytování státní pomoci ekologickým projektům. Nové pokyny by měly ve srovnání s pokyny z roku 2001 zahrnout větší množství relevantních projektů a zvýšit míru jejich podpory.
- Na rozdíl od ostatních návrhů se očekává, že tento vstoupí v platnost hned po své publikaci v Úředním věstníku EU, tj. v průběhu února 2008.

Reakce aktérů

- Zdaleka ne všichni relevantní aktéři uvedené návrhy přivítali. Zatímco jednotlivé členské státy své reakce odvíjely od toho, jaké požadavky na ně mají výsledné normy klást (a tudíž se vzájemně poměrně značně lišily), reprezentanti průmyslu (Eurelectric, CEMBUREAU, CEPI, EuropaBio atd.) povětšinou návrhy odmítali jako ekonomicky sporné, minimálně v čase, jež vymezila Komise. Environmentalistické organizace (včetně zelených v EP) naopak kritizovaly jejich „mírnost“ (v případě CCS se vyjádřily proti faktické „renesanci“ fosilních paliv).
- Velká Británie a Francie, ač např. z hlediska produkce energie z obnovitelných zdrojů za jinými státy relativně zaostávají, plány Komise přivítaly. Německo bylo v tomto směru méně optimistické a požadovalo rozšíření počtu odvětví, v nichž by byly povolenky přidělovány bezplatně, včetně efektivního zachování stávajících podpor na zvyšování podílu obnovitelné energie, jež se podle něj osvědčily.
- Švédsko, Dánsko nebo Rakousko pak kritizovaly především fakt, že jejich dosavadní (autonomní) snahy na poli obnovitelných zdrojů nebyly Komisí náležitě vzaty v potaz. Ostatní „znevýchodněné“ země se obecně vyjádřily v tom smyslu, že návrhy Komise považují s ohledem na další jednání v průběhu legislativního procesu za indikativní.
- Návrhy na korekce balíku nabyly krátce poté, co byl zveřejněn, mnoha podob. Obecně nicméně platí, že je lze rozřítit do dvou skupin. Do první z nich lze řadit všechny ty, které se omezily pouze na jeho parametrické změny typu rozložení závazků v čase, popř. vynětí některých sektorů z rámce inovovaného systému obchodování s emisními povolenkami či zpřesnění informací týkajících se technologie CCS. Do druhé kategorie pak spadají ty návrhy, jež se zveřejněnými dokumenty Komise fundamentálně nesouhlasí, a tudíž se pokoušejí o jejich zásadní změny. Příkladem takové aktivity je návrh ETUC na zavedení „uhlíkové daně“ (dávky), jejímž smyslem by mělo být ochránění unijního průmyslu a trhu práce před třetími zeměmi.

Pozice ČR

- Pokud jde o ČR, navrhovaná opatření by pro ni měla paradoxně (navzdory předcházejícím očekáváním) znamenat spíše přínos než ztráty. Toto tvrzení ovšem vychází z dokumentů Komise, přičemž ne vždy je zřejmé, jak unijní exekutiva ke svým závěrům dospěla.
- Navíc nic by se nemělo změnit na skutečnosti, že ČR bude nucena zdvojnásobit množství energie produkované z obnovitelných zdrojů na 13 %.

Další vývoj

- Jak se budou jednání o celém legislativním balíku vyvíjet, je v tuto chvíli nejasné.
- Zpochybnit na druhou stranu nelze fakt, že projednávání balíku se výrazně dotkne ČR, která bude Unii v první polovině roku 2009 předsedat – se všemi potenciálními vnitropolitickými konsekvencemi.
- V úvahu připadá i „rozseknutí“ balíku na několik částí podle jejich politické průchodnosti.

Návrh nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

- Komise 30. ledna zveřejnila návrh nařízení, jehož cílem má být přepracování dosavadních pravidel EU o označování potravin.

Obsah návrhu

- Nová norma má zajistit především zpřehlednění údajů na etiketách potravin.
- Na všech balených potravinách by měly na přední straně obalu nově figurovat hlavní nutriční údaje podle požadavků stanovených danou normou (energetická hodnota, obsah tuku, nasycených mastných kyselin, sacharidů a soli v jedné porci včetně podílu těchto složek např. na doporučených denních dávkách), přičemž jednotlivé členské státy by měly mít možnost tyto požadavky podle svých potřeb (avšak bez porušení pravidel EU) doplnit.

Sporné body

- Na předložené normě jsou zaznamenány dvě skutečnosti: fakt, že EU k legislativní úpravě přistoupila formou nařízení, které je přímo závazné ve všech členských státech (a tudíž jim poskytuje jen minimum prostoru pro přijetí vlastních opatření), a to, že aplikace normy patrně povede ke zvýšení byrokratických požadavků – a potažmo nákladů – pro producenty potravin, resp. jejich prodejce (v případě restaurací).
- V pozadí těchto snah je velmi často implicitní předpoklad posílení „občanského rozměru EU“ a „přiblížení EU občanům“, popř. ochrana veřejného zdraví Unii, jež v tomto směru patří do stejné oblasti.

Reakce aktérů

- Spotřebitelské organizace v čele s BEUC (a v kontrastu s postoji např. EuroCommerce či CIAA) návrh Komise přivítaly, byť podle jejich představ by měly být informace o potravinách na obalech uváděny ještě srozumitelněji a limity na cukry a tuky by měly být ultimativně stanoveny na určité (nízké) úrovni.

Další vývoj

- Další debaty o návrhu lze očekávat v průběhu jeho projednávání v rámci Rady a EP, které budou o novém nařízení spolurozhodovat.

II. AKTUÁLNÍ PROBLÉMY

2.1 Budoucnost EU

Lisabonská smlouva

Ratifikace Lisabonské smlouvy v některých zemích EU

- Slovinsko se stalo druhým státem po Maďarsku, který ratifikoval Lisabonskou smlouvu. Slovinský parlament tak učinil 29. ledna většinou 74 hlasů z celkových 90.
- Malta byla třetím státem, jehož parlament jednomyslně ratifikoval tuto smlouvu. Opozice i vládní strana Lisabonskou smlouvu podporují, neboť půlmilionovému ostrovnímu státu přidala navíc jeden mandát v EP.
- Slovensko mělo smlouvu ratifikovat 30. ledna. Několik dní před řádnou schůzí Národní rady Slovenské republiky však předsedové opozičních stran SDKÚ-DS Mikuláš Dzurinda, SMK Pál Csáky a KDH Pavol Hrušovský požádali předsedu NR, aby z programu jednání stáhnul kontroverzní tiskový zákon a hlasování o Lisabonské smlouvě. Jelikož byla ratifikace Smlouvy spojena s prvním čtením onoho tiskového zákona, opozice během hlasování opustila sněmovnu. Zákon kritizují jak opozice, tak média.
- Rumunsko Smlouvu schválilo na počátku února drtivou většinou 387 poslanců (jeden poslanec proti, jeden se zdržel).
- Irsko je jediný stát, který podle své ústavy musí k Lisabonské smlouvě vyhlásit referendum. Bude se pravděpodobně konat na konci května nebo počátkem června.
- Ve Velké Británii stále probíhá debata o způsobu ratifikace Lisabonské smlouvy, již by opozice a řada médií chtěla schvalovat v referendu. Nicméně, britští poslanci během prvního čtení nakonec schválili předloženou Lisabonskou smlouvu většinou 138 hlasů a postoupili ji tak do druhého čtení, které se předpokládá na přelom února a března.
- Francouzský parlament a Senát ratifikovaly Lisabonskou smlouvu 7. února většinou svých členů. Pro smlouvu se vyjádřilo 336 poslanců, proti jich bylo 52. V Senátu bylo pro 265 senátorů, 42 proti a 13 se hlasování zdrželo.
- Dánský parlament chce Lisabonskou smlouvu ratifikovat na jaře tohoto roku, avšak již dnes čelí požadavku opozice, kterou tvoří socialistické strany, na přezkoumání vlivu Smlouvy na práva dělníků, zejména práva na kolektivní vyjednávání.

Předseda Evropské rady – Tony Blair?

- Počátkem roku 2008 bývalý britský premiér Tony Blair prohlásil, že by se mohl ucházet o budoucí post předsedy Evropské rady.
- Jednání o funkci prezidenta budou patrně zahájena v době francouzského předsednictví, kdy se také přesně určí pravomoci a funkce na tomto postu.
- Tony Blair zůstává ale kontroverzní osobností pro mnoho států EU-27. Do debaty, která je na samém počátku, se vložil i bývalý francouzský prezident d'Estaing, který Blairovu kandidaturu na post prezidenta EU odmítl s odůvodněním, že Británie nikdy nebyla dost proevropská.
- Mezi dalšími potencionálními kandidáty, kteří mají také podporu např. francouzského prezidenta Sarkozyho, je lucemburský předseda vlády Jean-Claude Juncker.
- Příští rok se také volí předseda Evropské komise a ministr zahraničí EU.

2.2 Euro a Pakt stability a růstu

- Ministři financí EU se 11. a 12. února sešli k zasedání rady Ecofin za účelem posouzení stabilizačních a konvergenčních programů, které pravidelně dodávají členské státy jak v rámci svého členství v eurozóně (stabilizační programy), tak státy vně eurozóny, které se na vstup teprve připravují (konvergenční programy).

Evaluace českého konvergenčního programu

- Evaluace ze strany Komise je pro český konvergenční program dodaný v listopadu 2007 relativně příznivá ve srovnání se zprávou z loňského roku, která kritizovala posun data snižování rozpočtového schodku za účelem splnění maastrichtských kritérií. Únorová zpráva již oceňovala zejména příspěvek ke snížení schodku (za rok 2007 dosahoval 3,4% HDP ČR namísto 4%, s nimiž konvergenční program původně počítal, což vzbudilo v Bruselu značnou nevoli). V hodnotící zprávě však Komise připomněla potřebu dalších hlubších reforem s dlouhodobým dosahem, především reformy zdravotnického a penzijního systému.

Problematické hodnocení Francie a Itálie

- Zatímco ČR obdržela v rámci evaluace ze strany Komise a Ecofin poměrně příznivou zprávu, opačného vyjádření se dostalo stavu veřejných financí a ekonomické politiky jednoho z významných členů eurozóny, Francie.

- Také Itálie hodlá dle dodaného stabilizačního programu uvést své veřejné finance do souladu s maastrichtskými kritérii nejdříve v roce 2011, což se stalo předmětem kritiky Komise i některých členů eurozóny.

Rozšiřování eurozóny mimo hranice EU?

- O možném vstupu do eurozóny uvažuje Island, který by rád využil momentálně příznivého kurzu islandské koruny vůči euru i velmi otevřených podmínek panujících v rámci vzájemných obchodních vztahů s EU (Island je členem Evropského hospodářského prostoru).
- Unie samotná však tento postup příliš neschvaluje, vstup Islandu do eurozóny by tedy mohl být podmíněn členstvím země v EU, což ovšem Island odmítá.

2.3 Rozšiřování EU

Chorvatsko

- Začátek roku 2008 ukazuje, že Chorvatsko bude muset urychlit tempo svých reforem, aby naplnilo původní plán, který představil rakouský europoslanec Hannes Swoboda odpovědný za tuto oblast (dossier) v EP.
- Ten počítá s tím, že přístupová jednání skončí v roce 2009 a Chorvatsko se stane plnoprávným členem Unie v roce 2011.
- Chorvatský vyjednavatel s EU Vladimír Drobnjak si ale stěžoval, že EU nedoceňuje všechny reformy a snahy, které se v jeho zemi dějí a uvedl, že se nejedná o jednostranný proces. Chorvatský premiér Ivo Sanader zdůrazňuje, že konkrétní datum vstupu jeho země do EU závisí také na rychlosti ratifikace v jednotlivých státech EU-27, jež může trvat přibližně jeden a půl roku. Je nutné také počítat s možným zdržením vzhledem k volbám do EP příští rok.
- Problémem může být projednávání kapitoly o rybolovu, jak indikovalo Slovinsko.

Turecká otázka

- Turecký ministr zahraničí a hlavní vyjednavatel s EU Ali Babacan chce v tomto roce soustředit pozornost na dokončení jednání devíti otevřených kapitol a otevřít dalších osm, až kyperský problém nebude „na stole“.
- Turecko také pracuje na reformě ústavy. Ministr se domnívá, že na přístupová jednání nemá vliv odmítavý postoj Francie a Německa, kteří by Turecku nabídli jen určitý druh přidruženého členství.

- Na budoucnost vstupu Turecka do EU může mít vliv i návrh francouzského prezidenta Sarkozyho na vytvoření Středomořské unie, která by zahrnovala státy severní Afriky, jihoevropské státy sdílející středomořskou hranici s Afrikou a právě Turecko.

2.4 Vnější vztahy EU

Kosovská otázka

- 16. února, v předvečer prvního ohlášeného data pro potenciální vyhlášení samostatnosti Kosova, má začít fungovat mise EU v rámci této oblasti, která by měla převzít část dosavadní odpovědnosti OSN za zaštitění poválečného vývoje.
- Nejasnosti panovaly jednak okolo pozice OSN k této misi (nejen z důvodu odmítavého stanoviska Ruska, ale také z hlediska mezinárodně právní báze pro její uskutečnění) i okolo počtu členů mise. Zatímco počáteční informace hovořily o 1800 členech z řad policistů a justičních pracovníků, zprávy ze 14. února již hovořily o 2200 členech.

Konstruktivní abstence Kypru

- Účasti na misi se předem vzdal z členských států Kypr, který uplatnil mechanismus tzv. konstruktivní abstence umožňující v případě společných akcí v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky odmítnout účast na ní, aniž by bylo uskutečnění společné akce jako takové ohroženo.
- Dalším členským státem, jehož pozice k případnému jednostrannému vyhlášení nezávislosti Kosova je přinejmenším opatrná, je Rumunsko.

Sporné body – pozice Ruska a OSN

- Ruská strana ještě před rozhodnutím EU o zahájení procedury, která má vést k vlastnímu uskutečnění mise, prohlásila tento krok EU za nelegální (z hlediska mezinárodního práva).
- Rusko, které 13. února navštívila delegace EU vedená komisařkou pro vnější vztahy Benitou Ferrero-Waldnerovou a vysokým zmocněncem pro SZBP Solanou, také znovu zopakovalo možnost precedentu ve vztahu k „zamrzlým“ konfliktům v postsovětském prostoru, i když podle svého ministra zahraničí Lavrova nehodlá jakýmkoli způsobem trestat státy, které se „dopustí té chyby“ a uznají nezávislost Kosova.

Srbská zahraniční politika po prezidentských volbách

- V únorových prezidentských volbách v Srbsku proti sobě stáli do té doby úřadující Boris Tadić, označovaný do určité míry za symbol kontinuity v „proevropské“ politice Srbska, zatímco jeho

soupeř Tomislav Nikolič byl považován za symbol proruské dimenze v srbské politice. Těsné vítězství Tadiče ve volbách do určité míry odráželo současnou pozici Srbska ve vztahu k EU.

Černomořská synergie a energetické otázky

- 14. února se uskutečnila ministerská konference členských států tzv. Černomořské synergie (Black Sea Synergy), což je zvláštní struktura propojující některé členské státy EU se státy v bezprostředním sousedství Unie.
- Členy uskupení jsou na straně EU Bulharsko, Řecko a Rumunsko, dále nečlenové EU z Balkánského poloostrova (Albánie, Černá Hora a Srbsko), z postsovětských států Ukrajina, Moldávie, Rusko, Arménie, Ázerbájdžán a Gruzie a důležitá je také účast Turecka.
- V praxi by jedním z nejviditelnějších výsledků celé iniciativy mělo být vybudování nového energetického koridoru, dopravujícího energetické suroviny z regionu Černého moře do EU.

Černomořská synergie ve vztahu k Evropské politice sousedství

- Je otázkou, do jaké míry bude tato platforma doplňovat, či naopak rozrušovat současné aktivity EU v oblasti, především politiku sousedství, která poněkud alibisticky energetické téma zasouvá do pozadí, případně v rámci posledních komuniké Komise (např. sdělení z prosince 2007) ponechává pro energetickou politiku coby platformu právě Černomořskou synergii.
- Možné reálné přínosy Černomořské synergie jsou otázkou budoucnosti a sloučení či kompromisu poměrně divergentních zájmů některých členů (EU, Rusko, státy nacházející se v zóně mezi oběma entitami), zajímavá bude i role Turecka, které je i z hlediska energetické politiky pro EU velmi důležité, jeho možný vstup do EU však stále vyvolává kontroverze.

Vývoj vztahů Ruska a EU

- Kontroverzní otázkou nadále zůstává i budoucnost vztahů Ruska a EU, i když nová polská vláda ohlásila již v lednu, že je připravena vzdát se veta ohledně jednání mezi EU a Ruskem o podobě budoucí smlouvy o partnerství a spolupráci (nový polský premiér Tusk Moskvu na počátku února navštívil), poté, co byla 20. ledna podepsána smlouva mezi Polskem a Ruskem o citlivém tématu vzájemného obchodu se zemědělskými produkty.

2.5 Zemědělství

Reforma SZP (Health Check)

- Jeden z hlavních bodů jednání Rady ministrů zemědělství 21. ledna 2008 představovala podrobnější diskuse o podobě reformy SZP označované jako „Health Check“, tedy v překladu „zdravotní prohlídka“.
- Jednotlivé členské státy včetně ČR prezentovaly na půdě Rady svá stanoviska ke sdělení Komise, po němž mají v květnu 2008 následovat konkrétní legislativní návrhy. Také jednání Zemědělského výboru SZP dne 23. ledna 2008 mělo na pořadu tzv. Goepelovu zprávu, která představuje pozici EP k Health Check.

Pozice Komise

- V problematice přímých plateb se stanovisko Komise dotýká několika otázek: na jedné straně je to otázka přechodu stávajícího systému jednotné platby na hektar (SAPS) v systém jednotné platby na farmu (SPS) v ČR a dalších státech EU-10, které systém dosud neuplatňují. Kontroverzním bodem je degresivní snižování plateb v závislosti na velikosti podniku (Komise navrhuje jako možnost aby veškeré platby nad 100 tis. € byly sníženy o 10%, nad 200 tis. € o 25% a nad 300 tis. € o 45%).
- Komise by chtěla v rámci reformy odstranit také některé dávky, které dosud nejsou odděleny od produkce (např. prémie na krávy bez tržní produkce mléka) či zvážit pokračování specifických plateb, které nejsou součástí systému jednotné platby, (u sušeného krmiva, škrobu, lnu či konopí). V jejím „hledáčku“ je také snižování intervenčních mechanismů (výjimkou má být pšenice) a velmi důležitou inovací by mělo být zrušení systému povinného vynětí půdy z produkce v rámci SPS, který ve světle současného vývoje na zemědělských trzích (poptávka po obilovinách) ztratil smysl. Součástí reformy by mělo být také rušení dalšího anachronického nástroje, kterým jsou produkční kvóty (zejména kvóty na mléko a mléčné produkty).
- Dalším kontroverzním návrhem je zvýšení povinné modulace (přesun přímých plateb do pilíře rozvoje venkova) v letech 2010–2013 o 2% ročně – ze stávajících 5% na 13% (ČR se toto bude týkat po dosažení 100% přímých plateb EU, tedy po roce 2013).

Pozice EP – Goepelova zpráva

- Dle Goepelovy zprávy EP návrh Health Check z dílny Komise vítá, ale má několik kritických poznámek (zejména k navrhované degresivitě přímých plateb či zvyšování modulace, přičemž

připomínky EP odráží i některé potřeby nových členských států – např. otázka časového odkladu změny SAPS v SPS).

- EP v Goepelově zprávě odmítá diskriminaci v přímých platbách na základě velikosti podniku (u některých členů, včetně ČR, by to vedlo ke zkrácení plateb až o 1/3) a navrhuje namísto metody prosazované Komisí tzv. progresivní modulaci, přičemž maximum „ušetřených“ prostředků musí zůstat v regionech, kde vznikly.
- V případě nástrojů pro tržní regulaci Goepelova zpráva navrhuje zachování intervenčních mechanismů, ale souhlasí s okamžitým zrušením systému ponechání půdy ladem. Opatrný postoj má ke zrušení mléčných kvót – musí být provedeny postupně s doprovodnými opatřeními a zohledněním regionálních rizik.
- V otázce modulací zpráva EP nesouhlasí s navrhovaným navýšením povinné modulace o 8% a s rozsáhlejšími zásahy do financování SZP počítá až po roce 2013.

Pozice Rady

- Rada ministrů prozatím podrobně projednávala Sdělení Komise na zasedáních 26.–27. listopadu 2007 a 21. ledna 2008, kde proběhla počáteční výměna názorů.
- Podobně jako v EP představují i v Radě kontroverzní téma především otázky snižování přímých plateb s ohledem na velikost zemědělských podniků, změny v mechanismech tržní regulace (ponechání půdy ladem, cenová podpora, intervence, zejména v sektoru obilovin, vývozní subvence), posílení druhého pilíře postupným

zvýšením povinné modulace až na 13% do roku 2013 a podpora postupného zrušení mléčných kvót (obavy některých států z problémů ve znevýhodněných oblastech – Německo, Rakousko, Finsko, Malta, Francie, Portugalsko).

- Na zasedání Rady v lednu 2008 byla prezentována i oficiální pozice ČR k návrhu Health Check.

Stanovisko COPA

- Stanovisko COPA-COGECA k návrhu Health Check bylo vydáno 10. ledna 2008 a odráží zejména zájmy producentů skupin. Představuje přitom určitý „kompromis“ zájmů zemědělců z různých oblastí Evropy.
- Stanovisko konstatuje zejména, že v celosvětovém měřítku končí éra nadprodukce a naopak nastupuje éra narůstající poptávky po potravinách, přičemž SZP na to musí reagovat. Přesto klade důraz na udržení stávajícího modelu SZP i zemědělského rozpočtu do roku 2013 a kritizuje některé inovace navrhované Komisí.
- Degresivní redukce přímých plateb podle velikosti farem dle návrhu Komise je v kontextu SZP dle COPA obtížně ospravedlnitelná a v rozporu s cílem podpory dalšího rozvoje a modernizace zemědělských podniků, čímž stanovisko vychází vstříc některým členským státům, které by tento mechanismus výrazněji poškodil (např. ČR). V případě cross-compliance COPA celkem pochopitelně (vzhledem k tomu, že zastupuje zájmy zemědělců) podporuje zjednodušení a odbyrokratizování těchto norem a nesouhlasí s dalším doplňováním systému stávajících norem o další.

I. PROJEDNÁVANÁ LEGISLATIVA (VYBRANÉ OBLASTI)

1.1 EVROPSKÝ PARLAMENT

Směrnice o spotřebitelských úvěrech

Evropský parlament po dlouhých jednáních (zjednodušeně: EPP-ED versus zbylé frakce v EP) 16. ledna nakonec ve svém druhém čtení schválil návrh směrnice o spotřebitelských úvěrech, revidující směrnici 87/102, jež upravuje jen jejich minimální standardy.

Legislativní pozadí

Trh se spotřebitelskými úvěry má podle odhadu Komise hodnotu zhruba 800 mld. € (asi 10% HDP EU) – a představuje přibližně 20% výnosů bank z retailových operací –, ovšem pouze 1% finančních prostředků z tohoto objemu „teče“ – v důsledku různě nastavených podmínek – přes hranice.

Problematika směrnice o spotřebitelských úvěrech je součástí širší aktivity Komise související i s nedávnou (v prosinci 2007) publikací zelené knihy o retailových finančních službách.

Návrh byl Komisí předložen v roce 2002, EP první čtení završil v dubnu 2004 a Rada svůj společný postoj přijala v září 2007.

Zatímco socialisté, liberálové a zelení se vyslovili již v průběhu dřívějších negociací s Radou pro návrh, nejsilnější frakce v EP – EPP-ED, z níž pocházel i zpravodaj návrhu Kurt Lechner – se stavěla spíše proti.

Obsah návrhu a sporné body

Nejspornějším bodem návrhu se stala otázka předčasného splacení úvěru a kompenzací za tento krok.

V případě předčasného splacení v době kratší než jeden rok před uplynutím doby úvěru by měla kompenzace dlužníka poskytovateli úvěru činit maximálně 0,5% zbytku dlužné částky; v době delší pak nejvýše 1%. Ve hře nicméně zůstala i varianta, že by se žádné takové stropy nestanovovaly, resp. že by se jejich výše ponechala čistě na společnostech poskytujících spotřebitelské úvěry, jež by se v tomto směru řídily národními předpisy. Tento požadavek je výrazem původního návrhu zpravodaje Lechnera.

Text rovněž obsahuje i požadavky na adekvátní (srovnatelné, „harmonizované“) informování zákazníků před uzavřením smlouvy o úvěru, uvádění RPSN u všech spotřebitelských úvěrů či možnost od úvěru odstoupit a v průběhu 14 dnů (v případě tzv. vázaných úvěrů do tří dnů) přejít k jiné společnosti (což podle Komise představuje ve 14 z 27 členských zemí novinku).

Výsledná směrnice by se měla týkat všech spotřebitelských úvěrů s výjimkou hypoték, půjček na nákup pozemků, bezúročných úvěrů a kreditních karet, a to od 200 do 75 tis. €.

Reakce aktérů

Zainteresovaní aktéři (poslanci, spotřebitelé z BE-UC i poskytovatelé úvěrů sdružení v organizacích Eurofinas a EBF) ve svých reakcích povětšinou konstatovali, že s ohledem na dobu projednávání návrhu druhé čtení EP nepřineslo z hlediska výsledku žádný zásadní průlom. Ze strany odpůrců návrhu se objevily i reakce odkazující na jeho škodlivost plynoucí z toho, že se pokouší regulovat a byrokratizovat (z hlediska přeshraničních operací) marginální trh, aniž by jakkoli pomáhala jeho rozvoji.

Další vývoj

V následujícím období se očekává formální potvrzení parlamentního „kompromisu“ Radou (nebo již na jaře 2007 do textu inkorporovala všechny své požadavky, zejména kompenzace za brzké doplacení úvěru) a vstup směrnice v platnost – s implementační lhůtou dva roky.

Po pěti letech se pak počítá s potenciální revizí normy v důsledku kontroly její účinnosti Komisí.

Návrh nařízení stanovujícího emisní standardy u nových osobních automobilů

Evropský parlament 15. ledna formou nezávazné nelegislativní Chatzimarkakisovy zprávy (v poměru 607:76:14) reagoval na požadavek Komise z prosince 2007 snížit průměrné emise CO₂ u nově vyrobených automobilů na 130, resp. 120 g/km, a to do roku 2012.

Legislativní pozadí

O dané problematice jsme podrobně referovali v předcházejícím monitoringu. Na následujících řádcích se proto zaměříme pouze na klíčové změny, které EP navrhl.

Obsah návrhu a sporné body

EP s ohledem na existující, šesti- až sedmiletý cyklus vývoje nových modelů Komisi vyzval, aby svůj požadavek zvážila, resp. modifikovala v cíl 125 g/km v roce 2015. Jinak řečeno, EP požaduje snížení cíle a jeho dosažení v delším časovém horizontu.

Současně vzal v úvahu i argument automobilek, již tvrdí, že průměrné emise (ač pomalu klesají) zůstávají poměrně vysoké především z toho důvodu, že vzrostly požadavky na bezpečnost vozidel (jež jsou tím pádem těžší, a tudíž i ekologicky náročnější). EP proto požaduje, aby byla větší podpora v tomto směru poskytnuta vědě a výzkumu.

Hodnocení

Vzhledem k tomu, že zpravodaj textu pochází z Německa a právě to se proti návrhu Komise staví nejhlasitěji (včetně německého komisaře Verheugena), není celkové vyznění zprávy překvapivé. Zaznamenáníhodný je nicméně fakt, že ji podpořily více než tři čtvrtiny poslanců. Přitom ještě v průběhu loňského roku z EP často zaznívaly požadavky, jež byly v porovnání s těmi, které později představila Komise, ještě přísnější (včetně například stanovení maximální povolené rychlosti na všech silnicích v EU).

Další vývoj

Samotným legislativním návrhem se bude EP zabývat patrně již v první polovině letošního roku.

Pokud bude sledovat závěry Chatzimarkakisovy zprávy, lze očekávat, že jeho postoje budou v tomto směru obdobné, resp. minimálně „zmírňující“ původní požadavky Komise.

Revize nařízení týkajícího se zrušení diskriminace v dopravě

Evropský parlament 15. ledna (v poměru 669:4:7) přijal návrh Komise na snížení byrokratické zátěže nákladních přepravců, jenž by se měl pozitivně odrazit zhruba v 300 tis. firem (100 železničních, 7 tis. vodních a zbytek silničních), které v této oblasti v EU působí.

Legislativní pozadí

Formálně dojde k revizi nařízení 11/1960, jež bylo přijato v době, kdy byla problematika nákladní

dopravy v tehdejším Společenství výrazně regulována. Současně by mělo být změněno i nařízení 852/2004.

Obsah návrhu

Celkově by měly firmy ušetřit zhruba 160 mil. € ročně v důsledku toho, že po nich již nebude vyžadováno předkládání těch dokumentů a/nebo dat, které si mohou příslušné orgány zajistit jinde.

Patří mezi ně mj. informace o hraničních přechodech, jichž přepravci využili, o plánovaných cestách, o ujeté vzdálenosti či – v neposlední řadě – o zboží, které převážejí. Zbývající dokumenty a formuláře by pak měly být výrazně jednodušší než doposud.

Hodnocení

Vzhledem k tomu, že většina dotčených firem spadá do kategorie malých a středních podniků, zařadila Komise tuto aktivitu mezi ty, jež spadají do rámce jejího záměru snížit do roku 2012 o čtvrtinu byrokratické požadavky vůči podnikatelům.

Z tohoto důvodu patřil a patří tento legislativní návrh mezi nesporné (a naopak většinou aktérů velmi vítané) texty.

Další vývoj

V následujícím období se bude návrhem zabývat Rada. Konkrétní datum nicméně prozatím stanoveno nebylo.

Návrh nařízení měnících pravidla na poli mezinárodní nákladní a osobní silniční přepravy

Výbor EP pro dopravu se 22. ledna (v poměru 32:12:3) postavil za „úplné zrušení“ požadavků na kabotáž (poskytování vnitrostátní nákladní silniční přepravy společnostmi z jiných členských států EU), a to do roku 2014.

Legislativní pozadí

EP tak formálně podpořil návrh Komise na nařízení rušící nařízení 92/881 a směrnici 2006/94 a doplňující nařízení 92/684 a 98/12.

Obecně byla nákladní silniční doprava liberalizována již v roce 1998.

Obsah návrhu

Nové nařízení by mělo znamenat stanovení „volnějších“ a v celé EU srovnatelných podmínek. Konkrétně by mělo být možné kabotovat minimálně třikrát v průběhu každého týdne, který dopravce stráví v zahraničí, s potenciálním rozšířením této možnosti po dvou letech, co připravované nařízení vstoupí v platnost.

Například ve Francii je nyní možné kabotovat jen 45 dní ročně.

Pokud jde o osobní dopravu, dosavadní pravidla by měla – v porovnání s kabotáží – zaznamenat jen parametrické změny dotýkající se sjednocení bezpečnostních, technických a profesionálních standardů. Poslanci to potvrdili hlasováním v poměru 46:0:3. Zásadnější změnu by měl znamenat pouze požadavek na možnost udělovat sankce napříč hranicemi členských států v případech porušení pravidel.

Hodnocení

Poslanci EP fakticky odsouhlasili argument, že kabotáž, relikv starý téměř padesát let, je nejen neliberální, ale především energeticky a environmentálně náročná, neboť nutí přepravce ve stanovených lhůtách opouštět cizí území, často s prázdnou soupravou.

Z hlediska ČR by volnější pravidla byla jednoznačně přínosem, nehledě na to, že by tak odpadla tendence dosavadní přísná opatření obcházet.

Další vývoj

V dubnu by mělo být v plénu EP završeno jeho první čtení. Poté by se měly návrhy přesunout do Rady, aby přijala svůj společný postoj.

Navzdory výtkám Francie by však mělo být možné změny prosadit, neboť ministři budou hlasovat kvalifikovanou většinou, nikoliv jednomyslně.

Liberalizace poštovních služeb

Evropský parlament 31. ledna na svém plenárním zasedání schválil Ferberovu zprávu týkající se úplné liberalizace poštovních služeb. K té by mělo dojít od začátku roku 2011 (resp. 31. prosince 2010), přičemž některé členské státy (obecně ty „nové“ včetně ČR) by měly mít možnost tento termín o dva roky posunout.

Legislativní pozadí

O dané problematice jsme v monitorinzích již mnohokrát informovali.

Komise svůj návrh z října 2006 předložila s cílem liberalizovat trh již od 1. ledna 2009.

Formálně by měl „padnout“ monopol na zásilky do 50 gramů, čímž by měl být završen dlouholetý liberalizační proces na tomto poli. V roce 1997 byl zrušen monopol na zásilky na 350 gramů a v roce 2002 nad 50 gramů.

Obsah návrhu a sporné body

Předmětem sporu v průběhu projednávání byla především problematika tzv. univerzální služby, tj. pravidelná (každodenní, resp. minimálně pět-

krát týdně dostupná) obsluha i těch geografických oblastí, jež nepatří z hlediska poskytování služeb mezi lukrativní.

V rámci tohoto sporu se objevila celá řada argumentů počínaje sociálními dopady liberalizace jak na samotné zaměstnance, tak i na zákazníky a konče obavou o osud nevidomých v kontextu liberalizovaného trhu.

Výsledné řešení počítá s různými variantami, pokud jde financování univerzální služby.

Fakticky bude záležet na jednotlivých členských státech, jaká pravidla si v tomto směru zvolí – zda např. zvláštní fond, o nějž budou přispívat všichni poštovní operátoři, nebo zda bude tato služba dotována z veřejných rozpočtů.

Současně platí, že směrnice by neměla nijak negativně zasáhnout stávající pracovněprávní ochranu poštovních pracovníků.

To ovšem její liberalizační potenciál podle mnohých adekvátně umenšuje a dává možnost protekcionistickým opatřením ze strany jednotlivých členských států.

(Jde o výsledek bilaterálního sporu Německa a Nizozemska týkajícího se požadavků prvně jmenovaného státu na minimální mzdu vůči zahraničním operátorům, kteří by chtěli poskytovat poštovní služby v Německu.)

Pokud jde o Českou poštu, není přesné datum, kdy přijde o svůj doposud vyhrazený sektor, známo.

Podle všeho se bude v tomto směru čekat na zkušenosti z jiných členských zemí (Švédsko, Velké Británie, Finsko, popř. Německo); dvouletý odklad je pouze fakultativní, nikoliv obligatorní. Českou poštu přitom čeká konverze na akciovou společnost a případná privatizace.

Reakce aktérů

Reakce na přijatý návrh se lišily a liší podle toho, koho výsledná norma ovlivní. Zatímco poštovní odbory (UNI) a národní monopoly (plus zelení a komunisté v EP) vyjmenovávali všechna rizika, která s sebou liberalizace přinese, potenciální konkurenti a uživatelé poštovních služeb (např. PUG, FFPI) naopak svá prohlášení soustředili na přínosy liberalizace.

Další vývoj

Rada se bude návrhem zabývat už jen formálně na některém ze svých příštích zasedání.

Důvodem je fakt, že EP fakticky všechny její požadavky shrnuté v kompromisu, jež předložilo portugalské předsednictví na podzim 2007, akceptoval.

Revize směrnice týkající se zvláštních daňových ujednání pro motorovou naftu a bezolovnatý benzín

Výbor EP pro hospodářství a měnu (v poměru 37:1:1) přijal Schmidtovu zprávu týkající se revize směrnice o zvláštních daňových ujednáních pro motorovou naftu a bezolovnatý benzín.

Legislativní pozadí

O návrhu jsme v monitorinzích již informovali v souvislosti s jeho potenciálem zasáhnout do daňových příjmů jednotlivých členských států. Komise jeho prostřednictvím hodlá změnit stávající směrnici 2003/96, a zabránit tak fenoménu „tankovacího turismu“ (tankování v té zemi, kde to kupující považují s ohledem na nižší zdanění za výhodnější).

Obsah návrhu

EP navrhl, aby se minimální sazba daně na motorovou naftu zvýšila ze stávajících 302 € za 1000 litrů na 359 € za 1000 litrů, a to do roku 2015.

Komise přitom navrhovala již rok 2012. Jinak řečeno, EP se postavil za pomalejší navýšení. Navíc Litva, Lotyšsko, Polsko, Rumunsko a Bulharsko by měly být oprávněny dosáhnout stanovené výše zdanění až v roce 2016.

Sporné body

S ohledem na to, že EP je v daňových otázkách pouze konzultován, klíčové debaty se (po)vedou v Radě, která bude, dospěje-li k dohodě, hlasovat jednomyslně.

Doposud však tato eventualita nepřichází z důvodu neshod mezi jednotlivými členskými státy (zvláště Německo „tlačí“ na vyšší zdanění) v úvahu.

Další vývoj

Plénium EP se bude zprávou zabývat v březnu. V případě Rady přesné datum prozatím není známo.

1.2 KOMISE

Návrh směrnice o zlepšení přenositelnosti nároků na penzijní připojištění

Komise 22. ledna zveřejnila dvě studie související s projednávaným návrhem směrnice o přenositelnosti nároků na penzijní připojištění.

Legislativní pozadí

Komise svůj návrh předložila v říjnu 2005. Z dosavadního projednávání nicméně plyne, že jak EP, tak Rada se stavějí proti harmonizačním opatřením na tomto poli (viz dřívější monitoringy).

Komise počítá s tím, že možnost nabývat práva k penzijnímu připojištění by měla být garantována všem zaměstnancům od 21 let věku a doba jejich nabytí (vesting period) by neměla zabrat více než jeden rok.

Obsah

První ze studií se věnuje zkušenostem jednotlivých členských států (včetně vyhodnocení příslušných parametrů penzijního připojištění – nároků na něj a jejich potenciálního přenosu), druhá pak mobilitě pracovníků (a jejich očekáváním, jež v tomto směru mají).

Z obou dokumentů podle Komise plyne, že lišící se parametry penzijního připojištění mají za následek nižší mobilitu pracovníků v EU.

Sporné body

Přestože obě studie obsahují celou řadu relevantních dat, s ohledem na přetrvávající rozpory mezi jednotlivými členskými státy (naposledy se projevíly na jednání Rady v prosinci 2007 poté, co Komise svůj návrh v říjnu modifikovala a meritorně jej „oslabila“) nelze předpokládat, že by jakkoli přispěly rychlejšímu projednání směrnice. Při bližším prozkoumání je navíc zřejmé, že nevytvářejí tak „plastický“ obraz, jak tvrdí Komise.

První z textů zdaleka nemapuje situaci v celé EU, ale pouze v devíti členských státech – a přesto definuje závěry ve smyslu posílení role EU při definování minimálních standardů (získání, zachování a přenosu práv) penzijního připojištění. (Zůstává nicméně pravda, že nároky na právo čerpat penzijní připojištění, popř. si jej přenést od zaměstnavatele k zaměstnavateli, se liší, především pak v tom, kdo nese za odpovědnost za výsledný výnos – zda penzijní fond, resp. zaměstnavatel, nebo individuální pojistník.)

Druhá studie na základě dat z Eurobarometerů sestavila obraz průměrného zaměstnance – kolik v průběhu života vystřídá zaměstnání, kde se o ně uchází ap. Z textu ovšem není jednoznačně patrné, že relativně nízká mobilita pracovních sil v EU (průměrná změna zaměstnání jednou za osm let, a to ještě nikoliv nutně v teritoriálním slova smyslu) existuje výhradně v důsledku neexistence jednotných pravidel, jimiž by se řídilo poskytování penzijního připojištění.

Další vývoj

Otázka přenositelnosti nároků na penzijní připojištění figuruje v programu slovinského předsednictví. Formální projednání návrhu směrnice v Radě (ve světle předložených studií) se očekává na jaře.

S ohledem na výše uvedené sporné otázky se však neočekává žádný zásadní posun či dokonce jeho definitivní schválení.

Klimaticko-energetický balík

Komise 23. ledna zveřejnila balík legislativních návrhů, jehož elementárním cílem je zefektivnění boje EU proti globálnímu oteplování a snížení její závislosti na dovozech (zdrojů) energie (především pak ropy).

Tím by mělo dojít nejen k dostatečnému posílení její energetické bezpečnosti, ale současně i vytvoření nových pracovních míst.

Legislativní pozadí

Balík doplňuje dosavadní aktivity EU na poli boje proti klimatickým změnám, zahájené se zveřejněním Evropského programu pro klimatickou změnu v červnu 2000.

Uvedené aktivity se v současnosti nacházejí buď ve fázi legislativního návrhu (COM(2006)818, COM(2007)18, COM(2007)856, COM/2007/851, COM(2007)844), nebo již v podobě platné legislativy (nařízení 842/2006, směrnice 2001/77, 2002/91, 2004/8, 2005/32).

V lednu 2007 se Komise postavila za zintenzivnění svých aktivit na poli boje proti globálnímu oteplování, přičemž k potvrzení této otázky coby prioritní došlo na summitu Evropské rady 8.–9. března 2007. Komise tímto krokem fakticky zahájila realizaci již dříve artikulovaného závazku snížit emise CO₂ do roku 2020 o 20 % – s jeho potenciálním navýšením o dalších 10 procentních bodů v případě, že se k EU v tomto směru (v průběhu negociací o budoucnosti tzv. Kjótského protokolu) připojí i jiné státy/aktéři.

Obsah balíku

Balík sestává z celkem pěti relevantních legislativních textů. První návrh se zaměřuje na formální i meritorní posílení existujícího systému obchodování s tzv. emisními povolenkami od roku 2013 (COM(2008)16), druhý na způsob a míru snižování emisí CO₂ v oblastech, jež uvedený systém nepokrývá, a to v období do roku 2020 (COM(2008)17), přičemž odpovědnými by v tomto směru měly být jednotlivé členské státy. Třetí návrh se věnuje způsobu, jak dosáhnout zvýšení podílu energií produkovaných

z obnovitelných zdrojů na 20% (průměr EU) do roku 2020, včetně problematiky biopaliv (resp. navýšení biosložky v běžných palivech; COM(2008)19). Čtvrtý návrh má za cíl vytvořit právní rámec pro realizaci technologie zachycování a ukládání CO₂ (carbon capture and storage; CCS) (COM(2008)18) a konečně pátý text reviduje dosavadní pravidla poskytování státní pomoci projektům s „environmentálními dopady“.

Revize systému obchodování s emisními povolenkami

Pokud jde o první návrh (směrnice), oproti stávajícímu stavu (směrnice 2003/87) se rozšíří počet plynů (kromě CO₂ mj. NO_x), na něž se systém obchodování s povolenkami bude vztahovat, přičemž celkové množství povolenek se bude do roku 2020 postupně snižovat, čímž by měly emise skleníkových plynů v EU (ve vztahu k danému systému, nikoliv celkově!) klesnout o 21 % oproti úrovni z roku 2005.

K dispozici by mělo být maximálně 1974 mil. povolenek, přičemž jedna povolenka by měla odpovídat jako dosud jedné tuně CO₂. Ročně (od roku 2013) by jejich počet měl klesat vždy zhruba o 1,74% (viz část IV. tohoto monitoringu).

Současně poroste množství povolenek, jež budou dotčeným podnikům (v současnosti je jich zhruba 12 tis. – elektrárny, rafinérie, ocelárny; přibudou hliníkářny, letecká doprava atd.) poskytovány výhradně formou aukcí a nikoliv zdarma.

Sektoru energetiky (tj. přibližně 60% všech povolenek) se tento fakt dotkne od roku 2013, jiných odvětví (mj. i letecké dopravy) postupně, v průběhu let 2013–2020. Podniky s roční produkcí CO₂ nižší než 10 tis. tun do systému zařazeny nebudou. Fakticky tak dojde k odstranění existujících národních alokačních plánů (garantujících do značné míry přidělování povolenek zdarma). Na druhou stranu dotčení aktéři (podniky, firmy) budou moci povolenky nakupovat kdekoli v EU. Krom toho by pro některé z nich měla existovat možnost získat výjimku, jejímž smyslem by mělo být zabránění relokace (odstěhování) dané firmy mimo EU. (S touto eventualitou se nicméně počítá až poté, co bude jasné, jak dopadnou jednání o budoucnosti Kjótského protokolu – zhruba v roce 2011 –, navíc formou neprůhledného systému tzv. komitologie.)

Výnosy z aukcí povolenek by se měly stát příjmy národních rozpočtů. Počítá se ale s tím, že budou vázány na další projekty ke snižování podílu neekologické ekonomiky a/nebo k investicím, které by měly napomoci v tomtéž třetím (rozvojovém) zemím.

Revizí systému obchodování s emisními povolenkami by se jeho součástí mělo stát 50% všech emisí

produkováných v EU (mimo jeho rámec má prozatím zůstat silniční a vodní doprava a zemědělství a lesnictví).

Komise předpokládá, že po revizi systému budou jeho roční výnosy činit zhruba 50 mld. €. Je nicméně třeba upozornit na fakt, že již v současnosti systém obchodování s emisními povolenkami, spuštěný v roce 2005, nefunguje zcela podle očekávání: snižuje emise CO₂ v EU (v souladu s Kjótským protokolem, tj. v porovnání s rokem 1990) pouze o 2%, ač by měl být čtyřikrát účinnější. Revize přitom počítá fakticky se zdesetinásobením dosavadní bilance.

„Emisní cíle“ mimo systém obchodování s emisními povolenkami

Druhý návrh počítá se snížením emisí v těch sektorech a oblastech, které nemají být zařazeny do systému obchodování s emisními povolenkami (stavebnictví, resp. energetická účinnost budov, doprava, zemědělství a nakládání s odpady), a to (v porovnání s rokem 2005) o 10% do roku 2020. Závazky jednotlivých členských států nicméně nemají být totožné, ale mají se pohybovat (právě v porovnání s rokem 2005) v rozsahu ±20% podle dosavadních výsledků na tomto poli a podle HDP na hlavu. Novým členským státům má být tímto způsobem zajištěna možnost navýšit své emise, zatímco země typu Dánsko, Irsko nebo Lucembursko by se měl dotknout opačný požadavek (viz část V. tohoto monitoringu).

První a druhý návrh by měly celkově napomoci dosáhnout 14% snížení emisí CO₂ oproti roku 2005, což odpovídá 20% snížení oproti roku 1990, jenž je výchozím pro posuzování výsledků podle tzv. Kjótského protokolu. První návrh pokryje 40% emitentů CO₂, druhý pak zbývajících 60%.

Státy si budou moci 2% svých výsledků (emisí) „převádět“ mezi lety (v případě, že své závazky (ne)splní), neb jejich vyhodnocování bude probíhat každoročně. V případě, že ani tato eventualita nenapomůže hodnotit příslušný členský stát z hlediska jeho cílů pozitivně, pak bude Komise oprávněna vůči němu zahájit žalobu za porušení povinnosti.

Obnovitelné zdroje energie a biopaliva

Třetí návrh (směrnice) se zabývá způsobem dosažení cíle využívat v roce 2020 (v unijním průměru) 20% energie produkované z obnovitelných zdrojů (elektřina, teplo a doprava; solární energie, větrná energie, vodní elektrárny, biomasa a další, ne však jaderná energie – ČR by však právě jádro a biomasu potřebovala nejvíce). S tím souvisí i navýšení biosložky v (dopravních) palivech ze současných 2% na 10% (tento cíl bude zavazovat všechny členské státy).

Pokud jde o obnovitelné zdroje, dosavadní 8,5% cíl by měl být celkově navýšen o 11,5 procentního bodu. Prakticky budou muset jednotlivé členské státy předkládat národní akční plány (první nejpozději do konce března 2011). Příslušný závazek pro každý členský stát (viz část V. tohoto monitoringu) Komise vypočítala na základě jeho bilance z let 2001–2005 s tím, že k němu „paušálně“ připočetla navýšení o 5,5 procentního bodu a pak – s ohledem na HDP na hlavu vynásobený počtem obyvatel – ještě navýšení další. (ČR by měla do konce roku 2020 dosáhnout 13% podílu.)

Současně však stanovila i strop pro maximální podíl energie produkované z obnovitelných zdrojů, aby celkový unijní průměr dosáhl zmiňovaných 20% (nicméně v průběhu let 2010–2020 podle určených průběžných cílů: 25% průměrné navýšení mezi lety 2011–2012; 35% mezi lety 2013–2014; 45% mezi lety 2015–2016 a 65% mezi lety 2017–2018).

Cíl zvýšení biosložky v palivech bude závazný pro všechny členské státy a podobně jako v případě obnovitelných zdrojů energie bude možné i jej dosáhnout nejen vlastní produkcí biopaliv, ale i jejich dokupováním ze zahraničí (i ze třetích zemí, pokud přijaly obdobné závazky jako EU). V praxi by měly být využívány tzv. certifikáty zelené energie, jež by měly nejen umožnit průkazně ověřit, zda a jak jednotlivé členské státy plní své závazky.

Komise sice uznala, že biopaliva jsou z obnovitelných zdrojů bezkonkurenčně nejdražší (a nejméně „udržitelná“ – pro to však budou do roku 2010 stanovena kritéria, např. 35% efektivita biopaliv v porovnání s tím, kdyby jich nebylo používáno), ovšem také jediná reálně použitelná v dopravě, která přispívá k emisím CO₂ čím dál víc. Podle Komise by měla roční produkce CO₂ klesnout o 600–900 mil. tun a mělo by se ušetřit 200–300 mil. tun fosilních paliv – s ročními náklady 13–18 mld. €.

Zachycování a ukládání CO₂ (CCS)

Čtvrtý návrh vytváří právní rámec pro technologii zachycování a ukládání CO₂ (carbon capture and storage; CCS), jež by měla být považována za „neemitující CO₂“ (a tudíž „vylepšující“ potenciální „skóre“ velkých emitentů v rámci systému obchodování s emisními povolenkami).

Technologie zachytávání a uskladňování emisí CO₂ (carbon capture and storage) je ovšem, jak už naznačilo zveřejnění tzv. SET Planu v listopadu 2007, prozatím relativně drahá (v komerčním provozu se s ní počítá až zhruba od roku 2030) a podle některých názorů rovněž málo spolehlivá. Komise proto s legislativním návrhem zveřejnila i sdělení, v němž popisuje pilotní projekty využívající CCS (měla by se do nich zapojit i společnost ČEZ, která plánuje

postavení dvou CCS zařízení – v Hodoníně a lokalitě Ledvice), a navrhla revizi pravidel na poskytování státní pomoci v tomto sektoru (sama EU nehodlá CCS v masivní míře finančně podporovat).

Předpokladem, jenž figuruje v pozadí, je doposud ne zcela podložená domněnka, že technologie CCS postupem času zlevní a nákup participace na systému obchodování s emisními povolenkami naopak podraží, čímž se CCS stane atraktivnější.

Revize pravidel poskytování státní pomoci environmentálním projektům

Pátý návrh se zaměřuje na revizi pravidel vztahujících se na poskytování státní pomoci ekologickým projektům (nepočítá se však např. s daňovými DPH prázdnicami). Nové pokyny, spadající rovněž do rámce Akčního plánu EU pro státní pomoc pro roky 2005–2009, by měly ve srovnání s pokyny z roku 2001 zahrnout větší množství relevantních projektů (mj. podpory na včasné přizpůsobení se normám, podpory na ekologické studie, podpory pro dálkové vytápění, podpory na nakládání s odpady a podpory v rámci systému obchodování s povolenkami) a zvýšit také míru jejich podpory (např. v případě velkých podniků z rozpětí mezi 30–40% na 50–60%, v případě malých podniků z 50–60% na 70–80%; 100% podpora bude možná v případech, že realizátor konkrétního projektu bude vybrán ve výběrovém řízení).

Zjednodušeně řečeno, mezi ekologické projekty budou moci být zahrnuty všechny aktivity související s naplňováním cílů ve výše uvedených legislativních návrzích. Navíc v případě malých objemů nebudou muset být podpory ani schvalovány Komisí (podrobnější informace mají být dostupné v průběhu roku 2008).

Na druhou stranu míra podpory se nebude z důvodu zachování elementárních pravidel hospodářské soutěže vztahovat na celkové investiční náklady, ale pouze na náklady dodatečné.

Na rozdíl od ostatních návrhů se očekává, že tento vstoupí v platnost hned po své publikaci v Úředním věstníku EU, tj. v průběhu února 2008.

Reakce aktérů

Zdaleka ne všichni relevantní aktéři uvedené návrhy přivítali. Zatímco jednotlivé členské státy své reakce odvíjely od toho, jaké požadavky na ně mají výsledné normy klást (a tudíž se vzájemně poměrně značně lišily), reprezentanti průmyslu (Eurelectric, CEMBUREAU, CEPI, EuropaBio atd.) povětšinou návrhy odmítali

jako ekonomicky sporné, minimálně v čase, jež vymezila Komise (v čemž se často tyto subjekty paradoxně shodovaly např. s odbory sdruženými v ETUC, obávajícími se o zvýšení nezaměstnanosti v důsledku navrhovaných změn). Environmentalistické organizace (včetně zelených v EP) naopak kritizovaly jejich „mírnost“ (v případě CCS se vyjádřily proti faktické „renesanci“ fosilních paliv).

Největší kontroverze vyvolal ještě před svým zveřejněním návrh týkající se biopaliv. Již 11. ledna se proti tomuto záměru postavilo 17 ekologických nevládních neziskových organizací s tím, že návrh (v podobě, v níž pronikl na veřejnost) negarantuje, že jeho environmentální dopady nakonec nebudou negativní (zvýšení produkce skleníkových plynů, poškození půdy, vodních zdrojů ap.).

Současně z jejich úst (poněkud paradoxně) zazněla i často popíraná teze o vztahu pěstování plodin určených k výrobě biopaliv a rostoucích cen potravin, jež ve svém výsledku vede ke zvyšování chudoby v nejméně vyspělých zemích světa. Ekologické NGOs tak navázaly na již dříve (v září 2007) publikovaná varování ze strany OECD, jež se nesla v podobném duchu. Obdobně se ve druhé dekádě ledna 2008 vůči prvním náznakům návrhu Komise ohradila i britská akademie věd (Royal Society), Výbor pro environmentální audit britské Dolní sněmovny či Společné výzkumné centrum (JRC) financované přímo Komisí, jež odhadlo, že realizace návrhů Komise by pro Unii znamenala ztráty v řádu desítek miliard euro. Fakticky jedinými aktéry, kteří se – z pochopitelných důvodů – postavili jednoznačně za Komisi, byli výrobci biopaliv (eBio, EBB).

Velká Británie a Francie, ač např. z hlediska produkce energie z obnovitelných zdrojů za jinými státy relativně zaostávají, plány Komise přivítaly. Německo bylo v tomto směru méně optimistické a požadovalo rozšíření počtu odvětví, v nichž by byly povolenky přidělovány bezplatně, včetně efektivního zachování stávajících podpor na zvyšování podílu obnovitelné energie, jež se podle něj osvědčily (např. povinnost energetických koncernů odkupovat zelenou energii od malých dodavatelů za vyšší než tržní ceny).

Environmentální organizace nicméně v této souvislosti kritizovaly potenciální možnost dokupovat zelenou energii v zahraničí, neboť tak podle nich bude docházet k tomu, že státy tak budou činit raději, než aby usilovaly o navyšování podílu energie z „domácích“ obnovitelných zdrojů. Organizace reprezentující výrobce energie z obnovitelných zdrojů (EREC, EWEA, EPIA) k tomu dodaly, že zamýšlená norma ve výsledku nic nezmění a pouze posílí dosavadní dominantní producenty (kteří obnovitelnou ener-

gii považují pouze za doplňkovou) a naopak oslabí malé a střední podniky, které se jí věnují prioritně, a to tím, že zvýší náklady na jejich vstup do systému a fakticky jim znemožní predikovat potřeby produkce energie z obnovitelných zdrojů do budoucna. Obecně bylo v této souvislosti předmětem diskuse zejména to, zda je Komise ovlivněna pouze stanoveným 20% cílem (a proto se chová tak „nešikovně“), nebo v pozadí stojí zájmy velkoproducentů energie. Současně vyvstaly i otázky, zda je vhodnější vytvořit „zelený trh“ před největšími evropskými konkurenty – USA a Čínou (a dříve se tak adaptovat na jeho podmínky, což preferovala a preferuje Komise), nebo naopak vyčkat, jak se situace v těchto zemích v daném směru vyvine. Minimálně z politického hlediska (kvůli plánovaným jednáním o budoucnosti Kjótského protokolu a tendenci EU hrát při nich klíčovou roli) je postoj Komise pochopitelný.

Švédsko, Dánsko nebo Rakousko pak kritizovaly především fakt, že jejich dosavadní (autonomní) snahy na poli obnovitelných zdrojů nebyly Komisí náležitě vzaty v potaz. Ostatní „znevýhodněné“ země se obecně vyjádřily v tom smyslu, že návrhy Komise považují s ohledem na další jednání v průběhu legislativního procesu za indikativní.

V rámci EP návrh kritizovali jen zelení a konzervativci z frakce Evropských demokratů (v rámci EPP-ED), byť pochopitelně z diametrálně odlišných pozic. Zbývající politické skupiny návrhy Komise rámcově podpořily. (Již na prvním slyšení v rámci Výboru EP pro životní prostředí 28. ledna se však objevily první pochybnosti – stran celkového nastavení cílů, „udržitelnosti“ technologie CCS a biopaliv ap.)

Návrhy na korekce balíku nabyly krátce poté, co byl zveřejněn, mnoha podob. Obecně nicméně platí, že je lze rozřadit do dvou skupin. Do první z nich lze řadit všechny ty, které se omezily pouze na jeho parametrické změny typu rozložení závazků v čase, popř. vynětí některých sektorů z rámce inovovaného systému obchodování s emisními povolenkami či zpřesnění informací týkajících se technologie CCS (bude do budoucna povinné počítat při výstavbách nových elektráren s prostorem pro využití CCS?; jak zajistit správu uloženého CO₂ po dlouhá desetiletí?). Do druhé kategorie pak spadají ty návrhy, jež se zveřejněnými dokumenty Komise fundamentálně nesouhlasí, a tudíž se pokoušejí o jejich zásadní změny. Příkladem takové aktivity je návrh ETUC (podporovaný ale i Francií či UEAPME) na zavedení „uhlíkové daně“ (dávky), jejímž smyslem by mělo být ochránění unijního průmyslu a trhu práce před třetími zeměmi.

Odborová centrála ETUC navrhla, aby byla zavedena buď „uhlíková daň“ na dovozy do EU, nebo byl vytvořen Evropský fond na přizpůsobení se nízkouhlíkové ekonomice (po vzoru existujícího Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci), jenž by byl financován z obchodu s emisními povolenkami. Francie pak ústy svého prezidenta Komise vzkázala, že její požadavky nejsou ani účinné, ani férové, ani ekonomicky udržitelné a ve svém důsledku povedou pouze k přemístění průmyslové výroby z EU, aniž by se to jakkoli pozitivně podepsalo na celkovém snížení produkce CO₂.

Producenti elektřiny (za podpory ERT a organizace BusinessEurope) k tomu pouze podotkli, že v důsledku celounijního aukčního systému obchodování s povolenkami stoupnou jejich náklady, jež se částečně promítnou i do výsledných cen koncovým spotřebitelům. Ty by se mohly podle některých zdrojů do roku 2020 zvýšit až o 15 %.

Komise na výtky reagovala tím, že náklady na realizaci všech návrhů sice mohou dosáhnout až 0,6 % HDP Unie, což v absolutních číslech představuje zhruba 90 mld. € ročně, varianta statu quo by nicméně podle jejího předsedy Barrossa znamenala náklady až ve výši 20 % HDP EU. K pozitivním aspektům svých návrhů Komise přiřadila i snížení závislosti EU na dovozu ropy a plynu (úspory ve výši 50 mld. €) a posílení průmyslu s obnovitelnými zdroji, jenž má v současnosti obrát zhruba 30 mld. € (do roku 2016 by se měl zvýšit až pětkrát).

Pozice ČR

Pokud jde o ČR, navrhovaná opatření by pro ni měla paradoxně (navzdory předcházejícím očekáváním) znamenat spíše přínos než ztráty. Toto tvrzení ovšem vychází z dokumentů Komise, přičemž ne vždy je zřejmé, jak unijní exekutiva ke svým závěrům dospěla.

ČR by podle Komise měla podobně jako Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko – pokud jde o parametr HDP – zvýšit svůj výkon o 0,51 % (16 mld. Kč) ročně.

V této souvislosti (a v návaznosti na úspěch Slovenska) se objevily i zprávy, že Česko právě z tohoto důvodu možná stáhne svou žalobu na Komisi kvůli snížení celkového množství emisních povolenek přidělených na období 2008–2012. Nakonec se ovšem nepotvrdily. Naopak český ministr průmyslu a obchodu Martin Říman se v souvislosti s návrhem na revizi systému obchodování s emisními povolenkami postavil proti téměř dvouprocentnímu snižování objemu povolenek ročně.

Navíc nic by se nemělo změnit na skutečnosti, že ČR bude nucena zdvojnásobit množství energie produkované z obnovitelných zdrojů na 13 %.

A ač jde údajně o splnitelný (a v porovnání s jinými zeměmi relativně „neambiciózní“) cíl, nelze očekávat, že se jeho naplnění obejde bez dalších (veřejných či soukromých) investic. (ČEZ navíc poznamenal, že trh se zelenou energií se v důsledku požadavku využívání obnovitelných zdrojů energie patrně nijak nezlepší, resp. celoevropsky nerozšíří.)

Další vývoj

Jak se budou jednání o celém legislativním balíku vyvíjet, je v tuto chvíli nejasné.

Komise sice naznačila, že vše by mělo být schváleno do voleb do EP v červnu 2009, ovšem vzhledem k tomu, že se bude standardně rozhodovat procedurou spolurozhodování Rady a EP, která je časově relativně náročná (přičemž svou roli budou patrně hrát i často neslučitelné požadavky jednotlivých zainteresovaných aktérů), pak lze považovat takto nastíněný harmonogram za velmi ambiciózní.

Zpochybnit na druhou stranu nelze fakt, že projednávání balíku se výrazně dotkne ČR, která bude Unii v první polovině roku 2009 předsedat – se všemi potenciálními vnitropolitickými konsekvencemi.

V úvahu připadá i „rozseknutí“ balíku na několik částí podle jejich politické průchodnosti.

V tuto chvíli jsou nicméně spekulace tohoto druhu pouze a jen spekulacemi, neb z důvodu komplexnosti předložených textů je třeba vyčkat na jejich skutečně substantivní nastudování ze strany všech, jichž se mohou týkat. V únoru se má teprve rozhodnout o přidělení parlamentních zpravodajů k jednotlivým návrhům.

Návrh nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

Komise 30. ledna zveřejnila návrh nařízení, jehož cílem má být přepracování dosavadních pravidel EU o označování potravin.

Legislativní pozadí

Formálně mají být nahrazeny (zjednodušeny) směrnice 2000/13 a 90/496.

Obsah návrhu

Nová norma má zajistit především zpřehlednění údajů na etiketách potravin.

V současnosti patří mezi povinné údaje jméno výrobku, přehled složek, které obsahuje, datum spotřeby, popř. podmínky pro použití či skladování.

Na všech balených potravinách by měly na přední straně obalu nově figurovat hlavní nutriční údaje podle požadavků stanovených danou normou (energetická hodnota, obsah tuku, nasy-

čených mastných kyselin, sacharidů – s konkrétním uvedením cukrů – a soli v jedné porci nebo na 100 mililitrů či gramů výrobku včetně podílu těchto složek na referenčních příjmech – např. doporučených denních dávkách), přičemž jednotlivé členské státy by měly mít možnost tyto požadavky podle svých potřeb (avšak bez porušení pravidel EU) doplnit.

Současně by norma měla zavést požadavek „čitelné etikety“ (přehledná a věcně správná; písmo velikosti alespoň 3 mm). Úplnou novinkou je požadavek na označování alergenů (mj. arašidy, mléko, hořčici nebo ryby), jenž by se měl týkat i nebalených potravin, včetně potravin prodávaných v restauracích a ostatních zařízeních hromadného stravování. Nařízení by se nicméně nemělo vztahovat na alkoholické nápoje s výjimkou míchaných nápojů. Do budoucna však tato eventualita vyloučena nebyla; návrh normy obsahuje i pětiletou revizní klauzuli.

Sporné body

Na předložené normě jsou zaznamenány dvě skutečnosti: fakt, že EU k legislativní úpravě přistoupila formou nařízení, které je přímo závazné ve všech členských státech (a tudíž jim poskytuje jen minimum prostoru pro přijetí vlastních opatření), a to, že aplikace normy patrně povede ke zvýšení byrokratických požadavků – a potažmo nákladů – pro producenty potravin, resp. jejich prodejce (v případě restaurací), byť Komise konstatovala, že návrh sepsala po konzultaci s nimi (v roce 2006) a text ve výsledku vytvoří pro všechny zainteresované strany přehlednější legislativní rámec.

Například stanovení velikosti písma na obalech je ovšem pro výrobce, kteří své produkty dodávají do více zemí, zbytečně finančně náročné – zvláště pak pro malé a střední podniky –, neboť takřikajíc ex offo budou vyžadovány větší než potřebné obaly. Na druhou stranu, předložený návrh není, pokud jde o jeho obsah, nikterak překvapivý, neboť podobné snahy cílicí na spotřebitele „za každou cenu“ (tj. bez ohledu na potenciální důsledky) jsou v rámci legislativní produkce EU relativně časté, zvláště pak poté, co se agendy ochrany spotřebitele zhostila bulharská komisařka Meglena Kuneva.

V pozadí těchto snah je velmi často implicitní předpoklad posílení „občanského rozměru EU“ a „přiblížení EU občanům“, popř. ochrana veřejného zdraví Unii, jež v tomto směru patří do stejného ranku.

Fakticky tak ale často dochází k tomu, že je omezoována základní svoboda EU – volný pohyb zboží (kupř. tím, že nad rámec nařízení bude možné ze strany jednotlivých členských států stanovovat

vlastní – potenciálně neslučitelné – požadavky), přičemž pozitivní přínos je malý, pokud vůbec zaznamenaný. Dochází k nesouladu se zásadou proporcionality, jež – zjednodušeně řečeno – říká, že na nadnárodní úrovni by měly být přijímány jen takové normy, které z hlediska svého přínosu převyšují existující status quo.

Reakce aktérů

Spotřebitelské organizace v čele s BEUC (a v kontrastu s postoji např. EuroCommerce či CIAA) návrh Komise přivítaly, byť podle jejich představ by měly být informace o potravinách na obalech uváděny ještě srozumitelněji – v podobě „semaforů“, kde by zelená barva signalizovala zdraví prospěšné potraviny a červená naopak vý-

robky ve větším množství nezdravé – a limity na cukry a tuky by měly být ultimativně stanoveny na určité (nízké) úrovni.

Rovněž se objevily hlasy, že alkoholické nápoje by měly být do rámce nařízení včleněny hned, nikoliv až (potenciálně) za pět let, po jeho revizi.

Další vývoj

Další debaty o návrhu lze očekávat v průběhu jeho projednávání v rámci Rady a EP, které budou o novém nařízení spolurozhodovat.

Komise přitom vyslovila zájem na tom, aby výsledná norma (s tříletou implementační lhůtou, po mikropodniky do deseti zaměstnanců s pětiletou) byla schválena do konce volebního období stávajícího EP, tj. do června 2009.

II. AKTUÁLNÍ PROBLÉMY

2.1 BUDOUCNOST EU

Lisabonská smlouva

Evropský parlament byl první, kdo se k Lisabonské smlouvě podepsané na prosincovém summitu vyjadřoval. Výbor pro institucionální otázky schválil poměrem 20 pro, 6 proti, žádné zdržení se hlasování návrh Mendez de Vigovi (EPP-ED) a Corgettovi (PES) zprávy podporující Lisabonskou smlouvu. O tomto návrhu zprávy bude EP hlasovat na plenárním zasedání v polovině února ve Štrasburku. Současně pak se Výbor stálých zástupců (COREPER) bude intenzivně, ale tajně, zabývat mnoha institucionálními změnami, které Smlouva zavádí. Generální sekretariát Rady sestavil 33 právních a administrativních položek, které musejí být objasněny do 1. ledna 2009. Tento „vyjasňovací“ proces začalo slovinské předsednictví a v otázkách přesahující rok 2009 (jako je snížení postu komisařů od roku 2014) budou, za účasti všech států, pokračovat francouzské a české předsednictví

Ratifikace Lisabonské smlouvy v některých zemích EU

Slovensko se stalo druhým státem po Maďarsku, který ratifikoval Lisabonskou smlouvu. Slovinský parlament tak učinil 29. ledna většinou 74 hlasů z celkových 90. Předseda slovinské vlády a současný předseda Evropské rady Janez Janša doufá, že ratifikační procesy v ostatních zemích proběhnou bez problémů. Mezi slovinské priority patří právě monitoring ratifikačního procesu. Janša se domnívá, že smlouvu bude schopno do června ratifikovat 20 států, zbylých sedm pak jistě do konce roku.

Malta byla třetím státem, jehož parlament jednomyslně ratifikoval tuto smlouvu. Opozice i vládní strana Lisabonskou smlouvu podporují, neboť půlmilionovému ostrovnímu státu přiřadila navíc jeden mandát v EP. To, že ratifikaci Smlouvy začaly nově přistoupivší státy Unie, považuje předseda EK Barosso za velmi symbolické.

Slovensko mělo smlouvu ratifikovat 30. ledna. Několik dní před řádnou schůzí Národní rady Slovenské republiky však předsedové opozičních stran SDKÚ-DS Mikuláš Dzurinda, SMK Pál

Csáky a KDH Pavol Hrušovský požádali předsedu NR, aby z programu jednání stáhnul kontroverzní tiskový zákon a hlasování o Lisabonské smlouvě. Jelikož byla ratifikace Smlouvy spojena s prvním čtením onoho tiskového zákona, opozice během hlasování opustila sněmovnu. Zákon kritizují jak opozice, tak média.

Na schválení Lisabonské smlouvy vládní koalice potřebuje dvoutřetinovou většinu, minimálně 130 poslanců, chybí jí tedy pět hlasů. Předseda opoziční SDKÚ-DS Mikuláš Dzurinda na tiskové konferenci prohlásil, že: „Lisabonská smlouva není ohrožena. Ohrožena je demokracie na Slovensku“ a že se opozice musela vzepřít tlaku vládní koalice a její neochotě vést politický dialog dokonce o otázkách přesahujících slovenské hranice.

Parlament tedy rozhodl odložit ratifikaci Lisabonské smlouvy na neurčito (pravděpodobně na příští řádnou schůzi NR v březnu). Vládní koalice ale opozici patrně ustoupí a tiskový zákon bude upraven. Rumunsko Smlouvu schválilo na počátku února drtivou většinou 387 poslanců (jeden poslanec proti, jeden se zdržel).

Irsko je jediný stát, který podle své ústavy musí k Lisabonské smlouvě vyhlásit referendum. Bude se pravděpodobně konat na konci května nebo počátkem června.

Podpořit Smlouvu se do Irska vydá německá kancléřka Merkelová a předseda EP Hans-Gert Poettering. Podle průzkumu z konce ledna (zadaného The Irish Times) je okolo 26% veřejnosti pro, 10% proti a téměř 64% nerozhodnuto, a proto chce vláda zahájit informační kampaň o obsahu Lisabonské smlouvy. Celkově jsou Irové se svým členstvím v Unii spokojeni (87%) a považují jej za přínosné. Vláda prohlásila, že ratifikace Lisabonské smlouvy je pro ekonomický rozvoj Irska velmi důležitá a že není v jeho zájmu stát mimo Evropu.

Ve Velké Británii stále probíhá debata o způsobu ratifikace Lisabonské smlouvy, již by opozice a řada médií chtěla schvalovat v referendu. V řadách Labour Party se objevilo několik (18) poslanců, kteří zastávají opoziční postoj ke způsobu ratifikace Smlouvy, která je podle nich ve své podstatě totožná s odmítnutou euroústavou.

Vláda obhájí svůj postoj ke Smlouvě tím, že již nezpůsobuje fundamentální zásah do Ústavy a že „kolo euro-federalismu“ se v EU otočilo. Referendum by podle průzkumů chtěla většina britské veřejnosti.

Nicméně, britští poslanci během prvního čtení nakonec schválili předloženou Lisabonskou smlouvu většinou 138 hlasů a postoupili ji tak do druhého čtení, které se předpokládá na přelom února a března.

Podmínkou pro ratifikaci Lisabonské smlouvy bylo přijetí zákona upravujícího francouzskou ústavu. Ve Versailles se sešlo 577 poslanců a 330 senátorů, aby tak učinili. Ke schválení ústavního dodatku byla potřeba 60% většina, přičemž pro hlasovalo 560 přítomných poslanců a senátorů, proti jich bylo 161. Socialisté se hlasování zdrželi, neboť nesouhlasí se způsobem ratifikace, tedy s ratifikací parlamentem namísto v referendu.

Francouzský parlament a Senát ratifikovaly Lisabonskou smlouvu 7. února většinou svých členů. Pro smlouvu se vyjádřilo 336 poslanců, proti jich bylo 52. V Senátu bylo pro 265 senátorů, 42 proti a 13 se hlasování zdrželo. Francouzský ministr pro evropské záležitosti Jouyet to přirovnal k historické události.

Přestože politici z řad socialistů kritizovali prezidenta Sarkozyho za to, že zvolil parlamentní způsobem ratifikace, hlasovali většinou pro Smlouvu.

Dánský parlament chce Lisabonskou smlouvu ratifikovat na jaře tohoto roku, avšak již dnes čelí požadavku opozice, kterou tvoří socialistické strany, na přezkoumání vlivu Smlouvy na práva dělníků, zejména práva na kolektivní vyjednávání.

Dánská opozice je znepokojena rozhodnutím Evropského soudního dvora z prosince minulého roku. ESD rozhodl, že švédské odbory porušily právo EU, když požadovaly po lotyšské společnosti nastavit její mzdy podle švédského systému. Severské státy se proto obávají, že jejich fungující koncept flexicurity v oblasti sociální politiky by tímto rozhodnutím ESD mohl být ohrožen. Návrh na přezkoumání této části Lisabonské smlouvy podpořily také další dvě levicové opoziční strany a pravicová euroskeptická dánská Lidová strana, které mají dohromady většinu v parlamentu. Dánská vláda proto souhlasila, že se problematikou bude zabývat.

Předseda Evropské rady – Tony Blair?

Počátkem roku 2008 bývalý britský premiér Tony Blair prohlásil, že by se mohl ucházet o budoucí post předsedy Evropské rady.

Podle Lisabonské smlouvy, kterou postupně schvalují jednotlivé národní parlamenty, bude předseda

Evropské rady jejími členy volen kvalifikovanou většinou na dva a půl roku s možností jednoho znovuzvolení. Stejným způsobem jej může v případě závažného pochybení Evropská rada také odvolat. Předseda Rady předsedá a vede její jednání, ve spolupráci s předsedou Komise a na základě práce Rady pro obecné záležitosti zajišťuje přípravu a kontinuitu jednání Evropské rady. Usiluje o usnadnění soudržnosti a konsensu uvnitř Evropské rady a po každém jejím zasedání předkládá zprávu Evropskému parlamentu. Předseda také zastupuje Radu v záležitostech týkajících se společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), aniž by byly dotčeny funkce a pravomoci vysokého představitele Unie pro SZBP. Podle Smlouvy nesmí předseda ER zastávat žádnou vnitrostátní funkci.

Blair na konferenci středo-pravé strany UMP francouzského prezidenta Sarkozyho prohlásil, že pouze jednotná Evropa může dosáhnout vytyčených cílů a že v ní nehraje roli rozdělení na levici a pravici, ale na minulost a budoucnost, slabost a sílu.

Jednání o funkci prezidenta budou patrně zahájena v době francouzského předsednictví, kdy se také přesně určí pravomoci a funkce na tomto postu.

Tony Blair zůstává ale kontroverzní osobností pro mnoho států EU-27. Někteří si neumí představit, že by do této funkce měl být zvolen politik podporující válku v Iráku. Do této debaty, která je na samém počátku, se vložil i bývalý francouzský prezident Valéry Giscard d'Estaing, který Blairovu kandidaturu na post prezidenta EU odmítl s odůvodněním, že Británie nikdy nebyla dost proevropská. Británie není součástí ani eurozóny, ani Schengenského systému a během vyjednávání Lisabonské smlouvy si zajistila mnoho výjimek, které chrání její národní zájmy. D'Estaing přirovnal osobu prvního stálého předsedy Evropské rady k prvnímu prezidentovi USA Georgy Washingtonovi. Tony Blair svoji kandidaturu ještě ani oficiálně nezveřejnil a již se na internetu objevila petice „No Blair“, která dva dny od svého uveřejnění čítá na 4000 podpisů.

Již v roce 2003 se Tony Blair vyjadřoval k tomu, jak by měl vypadat post stálého předsedy ER. Ten by měl zajistit především silnější autoritu a intenzivnější vnímání Unie ve světě.

Mezi dalšími potencionálními kandidáty, kteří mají také podporu např. francouzského prezidenta Sarkozyho, je lucemburský předseda vlády Jean-Claude Juncker. Objevují se spekulace, že horkým kandidátem je právě Lucemburčan, který bude pro představitele EU-27 lepší variantou, než kontroverzní Brit.

Příští rok se také volí předseda Evropské komise a ministr zahraničí EU. Lze tedy předpokládat, že

volba prvního stálého předsedy Evropské rady bude plná bouřlivých debat o tom, zda ten či onen kandidát je příliš anebo málo proevropský a jak je vnímán nejen vnitř EU, ale také ve světě.

2.2 EURO A PAKT STABILITY A RŮSTU

Ministři financí EU se 11. a 12. února sešli k zasedání rady Ecofin za účelem posouzení stabilizačních a konvergenčních programů, které pravidelně dodávají členské státy jak v rámci svého členství v eurozóně (stabilizační programy), tak státy vně eurozóny, které se na vstup teprve připravují (konvergenční programy).

Únorová schůzka rady Ecofin přitom proběhla do určité míry ve stínu obav z nestability globálního ekonomického prostředí. Na konci ledna některé zprávy pesimisticky hovořily v souvislosti s poklesem kurzů akcií na světových burzách o potenciální největší krizi světové ekonomiky za posledních dvacet let, vývoj kapitálových trhů je také stále pod vlivem problémů americké ekonomiky, růst inflace je globálním jevem, který se projevuje do značné míry v eurozóně i v ekonomikách států stojících přede dveřmi eurozóny.

Evaluace českého konvergenčního programu

Evaluace ze strany Komise je pro český konvergenční program dodaný v listopadu 2007 relativně příznivá ve srovnání se zprávou z loňského roku, která kritizovala posun data snižování rozpočtového schodku za účelem splnění maastrichtských kritérií. Únorová zpráva již oceňovala zejména příspěvek ke snížení schodku (za rok 2007 dosahoval 3,4% HDP ČR namísto 4%, s nímž konvergenční program původně počítal, což vzbudilo v Bruselu značnou nevoli). V hodnotící zprávě však Komise připomněla potřebu dalších hlubších reforem s dlouhodobým dosahem, především reformy zdravotnického a penzijního systému.

Pro podobné kroky, stejně jako pro to, aby ČR využila příznivého makroekonomického vývoje ke snižování rozpočtového deficitu (tedy k plnění zmíněného maastrichtského kritéria), se ve svém hodnocení vyslovil také komisař Almunia mající na starosti měnovou politiku a oblast HMU. Komise by přivítala, kdyby ČR snížila vládní dluh pod 3% HDP již v tomto roce. Vcelku příznivé vyznění zprávy tak neovlivňuje ani skutečnost, že ČR ve svých konvergenčních programech nezveřejňuje „závazné“ datum vstupu do eurozóny jako některé další státy (jak na to někdy upozorňují média),

Brusel spíše sleduje plnění samotného konvergenčního programu. Ani stanovení závazného data vstupu do eurozóny totiž nemusí být určujícím faktorem pro budoucnost měnové politiky toho kterého státu, o vstupu do eurozóny rozhoduje především Komise, Evropská centrální banka a Ecofin, vyjadřuje se také prostřednictvím Výboru pro měnové a ekonomické otázky Evropský parlament. Že je možné kandidaturu některého státu odmítnout, to již instituce EU prokázaly v roce 2006 v případě Litvy. Během roku 2008 by měla rozhodovací procedura o rozšíření eurozóny pravděpodobně čekat Slovensko.

Problematické hodnocení Francie a Itálie

Zatímco ČR obdržela v rámci evaluace ze strany Komise a Ecofin poměrně příznivou zprávu, opačného vyjádření se dostalo stavu veřejných financí a ekonomické politiky jednoho z významných členů eurozóny, Francie.

Komise již delší dobu sleduje politiku prezidenta Sarkozyho, který podle některých názorů postupuje ve svém reformním úsilí příliš autonomně a bez ohledu na plnění stabilizačního programu (posun splnění programu v položkách týkajících se stavu veřejných financí z původně plánovaného roku 2010 na 2012). Francii se tak dostalo v únoru na půdě Komise i Ecofin varování, což může sloužit coby určitá ilustrace důsledků pro autonomii ekonomické politiky příslušného státu, vstoupí-li do eurozóny.

Podobného varování se dostalo také Itálii, která v minulých letech (za vlády premiéra Berlusconiho) pravidla eurozóny tvrdě kritizovala coby přílišný diktát vůči autonomii vlád členských států ve výkonu hospodářské politiky. Také Itálie hodlá dle dodaného stabilizačního programu uvést své veřejné finance do souladu s maastrichtskými kritérii nejdříve v roce 2011.

Rozšiřování eurozóny mimo hranice EU?

Nedodržování maastrichtských kritérií ze strany klíčových členů eurozóny je současně značným problémem pro stabilitu společné měny a jedním z argumentů těch, kdo o budoucnosti eura pochybují. Na druhou stranu je skutečností, že to nebrání některým státům, jež nejsou členy EU, aby zvažovaly vstup do eurozóny. Euro jako měnu již používají některé evropské mikrostáty, oficiálně se nacházející vně EU (Vatikán, San Marino, Monaco), euro se také za specifických okolností stalo v roce 2002 měnou v Černé Hoře (poté, co během válečného konfliktu přijala Černá Hora již v 90. letech jako paralelní měnu německou marku). Zvláštním případem je Kosovo (v době psaní textu stále součást Srbska), kde je euro momentálně též používáno jako paralelní měna.

Nyní o možném vstupu do eurozóny uvažuje Island, který by rád využil momentálně příznivého kurzu islandské koruny vůči euru i velmi otevřených podmínek panujících v rámci vzájemných obchodních vztahů s EU (Island je členem Evropského hospodářského prostoru).

Unie samotná však tento postup příliš neschvaluje, vstup Islandu do eurozóny by tedy mohl být podmíněn členstvím země v EU, což ovšem Island odmítá.

2.3 ROZŠIŘOVÁNÍ EU

Chorvatsko

Pozadí přístupového procesu

Chorvatsko podepsalo Asociační dohody v roce 2001 a o dva roky později podává oficiální přihlášku ke svému členství v EU.

V roce 2004 pak začínají přístupová jednání, jež jsou podmíněna plnou spoluprací země s válečným tribunálem v Haagu. O rok později začalo monitorovací období Chorvatska, které bylo v roce 2006 zakončeno zprávou Komise o pokroku této balkánské země, jež vybízela k dalším reformám zejména v oblasti práva a administrativy, boji proti korupci, návratu uprchlíků, práva menšin a restrukturalizaci těžkého průmyslu. Z existujících 35 vyjednávacích kapitol Chorvatsko otevřelo 16 a přechodně uzavřelo dvě.

Začátek roku 2008 však ukazuje, že Chorvatsko bude muset urychlit tempo svých reforem, aby naplnilo původní plán, který představil rakouský europoslanec Hannes Swoboda odpovědný za tuto oblast (dossier) v EP.

Ten počítá s tím, že přístupová jednání skončí v roce 2009 a Chorvatsko se stane plnoprávným členem Unie v roce 2011.

Chorvatský vyjednaváč s EU Vladimír Drobnjak si ale stěžoval, že EU nedoceňuje všechny reformy a snahy, které se v jeho zemi dějí a uvedl, že se nejedná o jednostranný proces. Unie nebyla podle Drobnjaka schopna dostatečně a včas reagovat a prostudovat si 26 000 stran dokumentů, které Chorvatsko během přístupových jednání vydalo. Chorvatský premiér Ivo Sanader zdůrazňuje, že konkrétní datum vstupu jeho země do EU závisí také na rychlosti ratifikace v jednotlivých státech EU-27, jež může trvat přibližně jeden a půl roku. Je nutné také počítat s možným zdržením vzhledem k volbám do EP příští rok.

Chorvatsko vyhlásilo v Jaderském moři ochrannou zónu o rozloze 57 000 km², avšak tento krok ještě nebyl implementován. Otázka mořské hranice a politiky rybolovu by mohla být v dalších jednáních také klíčová, vzhledem k rozporům současného předsednického státu Slovinska s Chorvatskem právě o společné mořské hranici. Slovinsko naznačilo, že by neotevřelo kapitolu o rybolovu, pokud by neshody nadále přetrvávaly.

Nicméně, ve svém programovém dokumentu Slovinsko zdůraznilo prioritu pokračovat v přístupových jednáních Unie s Chorvatskem a Tureckem, která by vedla k naplnění požadavků pro plnoprávné členství.

Chorvatsko je v současnosti považováno za stabilní demokracii, fungující právní stát s principy tržní ekonomiky, což potvrzují i jeho úspěšné snahy o členství v NATO, které patrně oficiálně potvrdí dubnový summit Aliance.

Turecká otázka

Turecký ministr zahraničí a hlavní vyjednaváč s EU Ali Babacan považuje rok 2008 ve vztahu s EU za klíčový. Loňské volby označil za test turecké demokracie.

Nyní chce soustředit pozornost na dokončení jednání devíti otevřených kapitol a otevření dalších osm, až kyperský problém nebude „na stole“.

Turecko také pracuje na reformě svojí ústavy. Ministr se domnívá, že na přístupová jednávání nemá vliv odmítavý postoj Francie a Německa, kteří by Turecku nabídli jen určitý druh přidruženého členství.

Vliv plánovaného vzniku Středomořské unie

Francouzský prezident Sarkozy navrhoval vytvoření Středomořské unie, která by zahrnovala státy severní Afriky, jihoevropské státy sdílející středomořskou hranici s Afrikou a právě Turecko.

Mezitím však Turecko pokračuje ve vyjednávání a vstoupilo do Programu soutěže a inovace (Competitiveness and Innovation Programme), z čehož bude profitovat obchod a především malé a střední podniky. Komisař pro obchod Günther Verheugen prohlásil, že je to pro Turecko správná volba a věří, že tento krok obě strany při vyjednávání přiblíží. V programu již participují další dvě přístupující země, Chorvatsko a Makedonie.

2.4 VNĚJŠÍ VZTAHY EU

Kosovská otázka

16. února, v předvečer prvního ohlášeného data pro potenciální vyhlášení samostatnosti Kosova, má začít fungovat mise EU v rámci této oblasti, která by měla převzít část dosavadní odpovědnosti OSN za zaštitění poválečného vývoje.

Nejasnosti panovaly jednak okolo pozice OSN k této misi (nejen z důvodu odmítavého stanoviska Ruska, ale také z hlediska mezinárodně právní báze pro její uskutečnění) i okolo počtu členů mise. Zatímco počáteční informace hovořily o 1800 členech z řad policistů a justičních pracovníků, zpráva ze 14. února již hovořila o 2200 členech. Rada členských států prosazovala schválení mise EU v Kosovu ještě před možným vyhlášením nezávislosti této oblasti (první potenciální datum jednostranného vyhlášení nezávislosti Kosova je 17. únor).

Konstruktivní abstence Kypru

Účasti na misi se na druhé straně předem vzdal z členských států Kypr, který uplatnil mechanismus tzv. konstruktivní abstence umožňující v případě společných akcí v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky odmítnout účast na ní (např. ze zájmových důvodů, vzhledem ke stále mezivládnímu charakteru SZBP), aniž by bylo uskutečnění společné akce jako takové ohroženo.

Společné akce jsou stále schvalovány jednomyslností v Radě, konstruktivní abstence tedy slouží jako mechanismus obcházející do určité míry tuto potřebu jednomyslnosti v případě, že má příslušný členský stát problém s participací, nechce však akci jako takovou přímo vetovat.

Kypr se již dříve vyjadřoval rezervovaně k otázce budoucnosti Kosova a nesdílel obecně prezentované stanovisko EU, které se k osamostatnění dosavadní srbské autonomní oblasti nestaví negativně, přestože není v podpoře natolik rozhodné jako například stanovisko USA. V případě Kypru je v pozadí obav jednak vlastní historický problém rozděleného ostrova, jednak není tajemstvím, že Kypr (podobně jako Řecko) nezřídka hájí v Evropě (nejen v EU) stanoviska do určité míry bližší postojům Ruska, které v otázce nezávislosti Kosova zaujímá poměrně ostrý odmítavý postoj.

Dalším členským státem, jehož pozice k případnému jednostrannému vyhlášení nezávislosti Kosova je přinejmenším opatrná, je Rumunsko.

Sporné body – pozice Ruska a OSN

Ruská strana ještě před rozhodnutím EU o zahájení procedury, která má vést k vlastnímu uskutečnění mise, prohlásila tento krok EU za nelegální (z hlediska mezinárodního práva). Skutečností je, že tomuto kroku ze strany EU se dostalo smíšeného přijetí i od generálního sekretariátu OSN, i když EU po právní stránce opírá svoji misi o existující rezoluci OSN č. 1244 z roku 1999 týkající se Kosova, případně o nepsané principy mezinárodního práva, což však v rámci světové diplomacie vždy představuje poněkud riskantní postup.

Rusko, které 13. února navštívila delegace EU vedená komisařkou pro vnější vztahy Benitou Ferrero-Waldnerovou a vysokým zmocněncem pro SZBP Solanou, také znovu zopakovalo možnost precedentu ve vztahu k „zamrzlým“ konfliktům v postsovětském prostoru, i když podle svého ministra zahraničí Lavrova nehodlá jakýmkoli způsobem trestat státy, které se „dopustí té chyby“ a uznají nezávislost Kosova. Odsud mohou pramenit i obavy rumunské strany, které reflektují obavy Moldávie, tradičního rumunského spojence až „chráněnce“ v oblasti východní dimenze Evropské politiky sousedství, že by se ruská hrozba precedenčního výkladu mohla realizovat v separatistické oblasti Podněstří a vést k další nestabilitě v této části Balkánu obývané většinou ruskojazyčným obyvatelstvem, se sympatiemi k případnému osamostatnění i možnému připojení samotné oblasti Podněstří k Ruské federaci. (Podněstří konec konců již nyní vystupuje formálně jako samostatný stát disponující státními symboly, po ekonomické a energetické stránce je přitom majoritně závislé na přímé podpoře Ruska, na rozdíl od zbytku Moldávie, která čelí ruskému embargu na dovoz některých, především zemědělských produktů a vedla s Ruskem několik sporů i v oblasti dodávek energetických surovin.)

Podobné spojování kosovského případu s budoucností zamrzlých konfliktů v postsovětském prostoru naopak odmítl během návštěvy zmíněné delegace EU, která ještě před summitem skupiny Černomořské synergie uskutečněným 14. února mapovala pozici EU ve vztahu ke státům jižního Kavkazu, Michail Saakašvili, prezident Gruzie, která řeší problém hned dvou „zamrzlých“ etnických konfliktů: v jižní Osetii a Abcházii.

Srbská zahraniční politika po prezidentských volbách

Rusko v otázce nezávislosti Kosova do značné míry hledá příležitost, jak znovu obnovit svoji někdejší výjimečnou pozici v zahraniční politice Srbska, což se projevovalo i v únorových prezidentských

volbách v Srbsku, kde proti sobě stáli do té doby úřadující Boris Tadič, označovaný do určité míry za symbol continuity v „proevropské“ politice Srbska, zatímco jeho soupeř Tomislav Nikolič byl považován za symbol proruské dimenze v srbské politice. Těsné vítězství Tadiče ve volbách do určité míry odráželo současnou pozici Srbska ve vztahu k EU: těsná podpora politiky, která nebude znamenat úplný odklon od dosavadního kurzu směrem k evropským integračním strukturám opačným směrem a zároveň rezervovanost v souvislosti s kosovskou otázkou, což ilustruje pozastavení podpisu politické dohody mezi EU a Srbskem ze srbské strany na počátku února.

Černomořská synergie a energetické otázky

14. února se uskutečnila ministerská konference členských států tzv. Černomořské synergie (Black Sea Synergy), což je zvláštní struktura propojující některé členské státy EU se státy v bezprostředním sousedství Unie.

Politické pozadí aktivity

O její vznik se zasloužilo především německé předsednictví v dubnu 2007, oficiálním posláním je posílení regionální spolupráce za účelem posílení demokratizace, ekonomických reforem a řešení konfliktů v citlivé oblasti. Toto společenství mající navázat na již existující aktivity EU v oblasti (Evropskou politiku sousedství, zejména v její východní dimenzi, speciální dialog EU a Ruska a přístupový proces Turecka) ovšem vzniklo do značné míry především v souvislosti s vnější dimenzí energetické politiky a energetické bezpečnosti EU.

Členy uskupení jsou na straně EU Bulharsko, Řecko a Rumunsko, dále nečlenské balkánské státy, Albánie, Černá Hora a Srbsko, z postsovětských států Ukrajina, Moldávie, Rusko, Arménie, Ázerbájdžán a Gruzie a důležitá je také účast Turecka.

Nelze tedy pochybovat o skutečnosti, že vedle politických cílů spolupráce jsou ve hře existující, plánované i sporné energetické trasy propojující Rusko a EU či potenciálně producentské státy ve střední Asii a EU.

V praxi by jedním z nejviditelnějších výsledků celé iniciativy mělo být vybudování nového energetického koridoru, dopravujícího energetické suroviny z regionu Černého moře do EU.

Černomořská synergie ve vztahu k Evropské politice sousedství

Je otázkou, do jaké míry bude tato platforma doplňovat, či naopak rozrušovat současné aktivity

EU v oblasti, především politiku sousedství, která poněkud alibisticky energetické téma zasouvá do pozadí, případně v rámci posledních komuniké Komise (např. sdělení z prosince 2007) ponechává pro energetickou politiku coby platformu právě Černomořskou synergii.

Černomořská synergie je příznakem nového jevu v politice sousedství, kterým je regionalizace, tedy zesilující se odlišování jižní dimenze (např. iniciativa podporovaná prezidentem Sarkozym směřující k vybudování Středomořské unie) a dimenze východní, kde dominují na straně zájmů EU právě energetické otázky. Regionalizace EPS ovšem není v EU jen populární, některé členské státy se obávají, že vytvářející se nové struktury bude chtít „ovládnout“ jeden či více členských států coby svoji zájmovou sféru.

To může hrozit u plánované Středomořské unie (kde je ve hře především Francie coby silný člen) více než v případě Černomořské synergie, kde členy EU zastupují tři balkánské státy (z toho dva noví členové) a reprezentace unijních struktur (Komise, Rady, vysoký zmocněnec SZBP) by si zde ráda nechala více než jen symbolické slovo, vzhledem k tomu, že jde o jednu z externích aktivit Unie.

Možné reálné přínosy Černomořské synergie jsou otázkou budoucnosti a sloučení či kompromisu poměrně divergentních zájmů některých členů (EU, Rusko, státy nacházející se v zóně mezi oběma entitami), zajímavá bude i role Turecka, které je i z hlediska energetické politiky pro EU velmi důležité, jeho možný vstup do EU však stále vyvolává kontroverze.

Vývoj vztahů Ruska a EU

Kontroverzní otázkou nadále zůstává i budoucnost vztahů Ruska a EU, i když nová polská vláda ohlásila již v lednu, že je připravena vzdát se veta ohledně jednání mezi EU a Ruskem o podobě budoucí smlouvy o partnerství a spolupráci (nový polský premiér Tusk Moskvu na počátku února navštívil), poté, co byla 20. ledna podepsána smlouva mezi Polskem a Ruskem o citlivém tématu vzájemného obchodu zemědělskými produkty.

O tom, že otázka energetiky bude také nadále dominovat politice EU směrem na východ svědčí i zájem EU (vyjadřovaný komisařem pro energetiku Piebalgsem) na urovnání hrozícího sporu mezi Ukrajinou a Gazpromem, v jehož souvislosti opět Rusko na přelomu ledna a února hrozilo přerušením dodávek na Ukrajinu. Faktem však je, že tento spor byl „vyřešen“ jednoznačně ve prospěch Gazpromu (tranzitní společnost RosUkrEnergó zajišťující dodávky ruského plynu na Ukrajinu byla nahrazena

společnou fúzí Gazpromu a Naftohazu Ukrajiny fungující na bázi rovného podílu), což opět do určité míry dokládá expanzivní ambice Gazpromu, manifestované prozatím především v rámci postsovětského prostoru.

2.5 ZEMĚDĚLSTVÍ

Reforma SZP (Health Check)

Jeden z hlavních bodů jednání Rady ministrů zemědělství 21. ledna 2008 představovala podrobnější diskuse o podobě reformy SZP označované jako „Health Check“, tedy v překladu „zdravotní prohlídka“. Jednotlivé členské státy včetně ČR prezentovaly na půdě Rady svá stanoviska ke sdělení Komise, po němž mají v květnu 2008 následovat konkrétní legislativní návrhy. Také jednání Zemědělského výboru SZP dne 23. ledna 2008 mělo na pořadu tzv. Goepelovu zprávu, která představuje pozici EP k Health Check.

Legislativní pozadí

Očekává se, že rok 2008 bude na půdě Rady ministrů zemědělství i Zemědělského výboru EP věnován primárně diskusi o střednědobé revizi SZP (tzv. Health Check). Komise představila Radě a EP sdělení s názvem „Příprava na kontrolu stavu reformy Společné zemědělské politiky EU“ 20. listopadu 2007. V lednu 2008 byl tento návrh diskutován v Radě ministrů a v Zemědělském výboru EP. V květnu 2008 se čekají konkrétní návrhy Komise (po konzultaci „partnerů“ z řad lobby, kterou zastupuje zejména nadnárodní struktura COPA-COGECA. Ze strany Francie je patrná snaha dokončit Health Check a schválit příslušnou legislativu do konce svého předsednictví (do konce roku 2008). Důvodem je mimo jiné i to, že pokud by se nedokončila Health Check před koncem 2008 bude o ní spolurozhodovat EP (v případě schválení Lisabonské smlouvy).

Aktéři a jejich význam

V současnosti do diskuse o Health Check zasahují následující aktéři: Komise jako autor Sdělení o plánované podobě reformy a autor následných konkrétních legislativních návrhů; Rada ministrů, stále klíčový rozhodovací orgán v oblasti SZP (z hlediska ČR je přitom důležité zejména stanovisko české vlády a případné kontroverzní body vznášené jinými státy) a Evropský parlament (Health Check má být na pořadu jednání pléna v březnu 2008). U konkrétních legislativních návrhů nemá prozatím EP všude spolurozhodovací pravomoc, je pouze

konzultován v některých důležitých otázkách I. pilíře (nástroje pro tržní regulaci, přímé platby), tuto skutečnost mění Lisabonská smlouva. V neposlední řadě nelze zapomenout na lobby v podobě producentů organizací, které průběžně vydávají stanoviska k HC. Jejich „tlak“ následně reflektuje Komise při přípravě konkrétních legislativních návrhů.

Pozice Komise

V problematice přímých plateb se stanovisko Komise dotýká několika otázek: na jedné straně je to otázka přechodu stávajícího systému jednotné platby na hektar (SAPS) v systém jednotné platby na farmu (SPS) v ČR a dalších státech EU-10, které systém dosud neuplatňují. Tyto státy by měly přijmout systém SPS od ledna roku 2011 (Bulharsko a Rumunsko od ledna 2012), Komise však připouští jednání o prodloužení až do roku 2013.

Kontroverzním bodem je regresivní snižování plateb v závislosti na velikosti podniku (Komise navrhuje jako možnost aby veškeré platby nad 100 tis. € byly sníženy o 10%, nad 200 tis. € o 25% a nad 300 tis. € o 45%).

V oblasti cross-compliance Komise navrhuje zjednodušení, hlavně u sankčních a kontrolních mechanismů, případně i zrušení některých norem týkajících se zejména podmínek zemědělského podnikání.

Komise by chtěla v rámci reformy odstranit také některé dávky, které dosud nejsou odděleny od produkce (např. prémie na krávy bez tržní produkce mléka) či zvažít pokračování specifických plateb, které nejsou součástí systému jednotné platby (u sušeného krmiva, škrobu, lnu či konopí). V jejím „hledáčku“ je také snižování intervenčních mechanismů (výjimkou má být pšenice) a velmi důležitou inovací by mělo být zrušení systému povinného vynětí půdy z produkce v rámci SPS, který ve světle současného vývoje na zemědělských trzích (poptávka po obilovinách) ztratil smysl. Součástí reformy by mělo být také rušení dalšího anachronického nástroje, kterým jsou produkční kvóty.

Komise navrhuje zrušit zejména kvóty na mléko a mléčné výrobky, a to pravděpodobně v březnu 2015. Už nyní je uplatňováno navýšení mléčných kvót o 2% od 1. dubna 2008. Přesto existuje obava z dopadu zrušení kvót, které povede k poklesu cen, na producenty ve „znevýhodněných“ oblastech (např. horských). Navrhován je tedy fázový postup prostřednictvím postupného zvyšování kvót, případně pomocí dodatkových dávek či podpůrných opatření hlavně pro horské oblasti, i když prozatím nejsou specifikována.

Komise navrhuje také větší zohlednění podpory zmírnění klimatických změn, zlepšení hospodaření s vodou, bioenergetiky a ochrany biologické rozmanitosti v rámci opatření rozvoje venkova (tady hlavně podporovat biopaliva druhé generace). Důležité je, že pravděpodobným důsledkem těchto změn by mohlo být přehodnocení existující podpory pro energetické plodiny, i když konkrétně její zrušení nenavrhuje.

Dalším kontroverzním návrhem je potom zvýšení povinné modulace (přesun přímých plateb do pilíře rozvoje venkova) v letech 2010–2013 o 2% ročně – ze stávajících 5% na 13% (ČR se toto bude týkat po dosažení 100% přímých plateb EU, tady po roce 2013).

Ve finančních otázkách obecně zdůrazňuje důležitost revize rozpočtové politiky EU v letech 2008/2009 (tedy v době předsednictví Francie a ČR). Komise bude letos prezentovat zprávu o fungování finanční perspektivy a navrhne některé změny, které se dotknou hlavně období po roce 2013. Ve výdajích bude patrná tendence omezovat výdaje na SZP a posilovat Kapitulu 1 (strukturální politika, konkurenceschopnost, věda, výzkum apod.), v oblasti příjmů potom hledání nového „evropského“ zdroje. V této souvislosti lze připomenout možné posílení pravomocí EP v SZP v souvislosti s revizí primárního práva (opět viz Lisabonská smlouva).

Pozice EP – Goepelova zpráva

Pozice EP k Health Check je formulována v návrhu zprávy Lutze Goepela o kontrole stavu SZP (z 19. prosince 2007, projednáváno na zasedání Zemědělského výboru EP 21. a 22. ledna 2008), konkrétní pozměňovací návrhy budou zveřejněny v únoru.

Dle Goepelovy zprávy EP návrh Health Check z dílny Komise vítá, ale má několik kritických poznámek (zejména k navrhované degresivitě přímých plateb či zvyšování modulace, přičemž připomínky EP odráží i některé potřeby nových členských států – např. otázka časového odkladu změny SAPS v SPS).

EP především v Goepelově zprávě odmítá diskriminaci v přímých platbách na základě velikosti podniku (u některých členů, včetně ČR, by to vedlo ke zkrácení plateb až o 1/3) a navrhuje namísto metody prosazované Komisí tzv. progresivní modulaci, přičemž maximum „ušetřených“ prostředků musí zůstat v regionech, kde vznikly. Ztížené podmínky EU-12 (noví členové) musí být podle zprávy v případě přímých plateb zohledněny, ti, kteří si to přejí, by tedy měli uplatňovat SAPS až do 2013. Systém SPS jako takový by přitom mohl být nahrazen jiným jednotným systémem zachovávajícím princip decoupling.

Na rozdíl od stanoviska Komise zpráva EP pokládá za možné zachování speciálního systému financování u některých plodin, u nichž je dnes nepříznivá produkční situace a nedostatek, ale k začlenění některých menších plateb (škrob, konopí, len, suché krmivo) do systému jednotné platby by mělo dojít do roku 2013. Zohledněna by měla být ztížená situace živočišné výroby (oproti rostlinné) a situace znevýhodněných oblastí (horské oblasti), až do roku 2013 proto zde radí zachovat další platby, které neodpovídají systému SPS a decoupling (např. jateční prémie, prémie na chov krav bez tržní produkce mléka apod.).

V případě nástrojů pro tržní regulaci Goepelova zpráva navrhuje zachování intervenčních mechanismů, ale souhlasí s okamžitým zrušením systému ponechání půdy ladem. Opatrný postoj má ke zrušení mléčných kvót – musí být provedeny postupně s doprovodnými opatřeními a zohledněním regionálních rizik.

Ochrana spotřebitele, životního prostředí, klimatu a zvířat by podle zprávy neměla ohrožovat konkurenceschopnost evropských zemědělců. Souhlas je vyjadřován ke zrušení podpory energetickým plodinám (ušetřené prostředky se mají využít v pilíři rozvoje venkova nebo k dodatečným podporám doprovázejícím zrušení mléčných kvót).

V otázce modulací zpráva EP nesouhlasí s navrhovaným navýšením povinné modulace o 8% a s rozsáhlejšími zásahy do financování SZP počítá až po roce 2013.

Pozice Rady

Rada ministrů prozatím podrobně projednávala Sdělení Komise na zasedáních 26.–27. listopadu 2007 a 21. ledna 2008, kde proběhla počáteční výměna názorů.

Současné slovínské předsednictví vyjadřuje snahu uzavřít diskusi, která má předcházet prezentaci konkrétních legislativních návrhů, v březnu 2008, kdy mají být připraveny k publikaci závěry Rady, EP je přitom konzultován.

Podobně jako v EP představují i v Radě kontroverzní téma především otázky snižování přímých plateb s ohledem na velikost zemědělských podniků, změny v mechanismech tržní regulace (ponechání půdy ladem, cenová podpora, intervence, zejména v sektoru obilovin, vývozní subvence), posílení druhého pilíře postupným zvýšením povinné modulace až na 13% do roku 2013 a podpora postupného zrušení mléčných kvót (obavy některých států z problémů ve znevýhodněných oblastech – Německo, Rakousko, Finsko, Malta, Francie, Portugalsko).

Pozice „nových“ členských států

Z hlediska pozice nových členských států lze říci, že ty z nich, které uplatňují systém SAPS (všechny krom Malty a Slovinska), přivítaly možnost udržet tento systém až do roku 2013 a hájí postupné zavádění norem cross-compliance ve 3 fázích po 2 letech.

Na zasedání Rady v lednu 2008 byla prezentována i oficiální pozice ČR k návrhu Health Check. Odráží specifické podmínky českého zemědělství v EU, a to především nesouhlasem s navrhovanými metodami degresivity a modulace u přímých plateb, které by ČR znevýhodnily. Souhlasí naopak s některými inovacemi Komise (zrušení povinného ponechání půdy ladem, energetické prémie, přehodnocení cross-compliance apod.)

Stanovisko COPA

Stanovisko COPA-COGECA k návrhu Health Check bylo vydáno 10. ledna 2008 a odráží zejména zájmy producentů skupin. Představuje přitom určitý „kompromis“ zájmů zemědělců z různých oblastí Evropy.

Stanovisko konstatuje zejména, že v celosvětovém měřítku končí éra nadprodukce a naopak nastupuje éra narůstající poptávky po potravinách, přičemž SZP na to musí reagovat. Přesto klade důraz na udržení stávajícího modelu SZP i zemědělského rozpočtu do roku 2013 a kritizuje některé inovace navrhované Komisí. Především COPA-COGECA v daném období nesouhlasí se zásahy do stávajícího systému SPS (je to reflexe názorů zemědělců ve členských státech, které SPS uplatňují a další změny by pro ně představovaly komplikaci).

Degresivní redukce přímých plateb podle velikosti farem podle návrhu Komise je v kontextu SZP dle COPA obtížně ospravedlnitelná a v rozporu z cílem podpory dalšího rozvoje a modernizace zemědělských podniků, čímž vychází vstřícně některým členským státům, které by tento mechanismus výrazněji poškodil (např. ČR). V případě cross-compliance

COPA celkem pochopitelně (vzhledem k tomu, že zastupuje zájmy zemědělců) podporuje zjednodušení a odbyrokratizování těchto norem a nesouhlasí s dalším doplňováním systému stávajících norem o další.

Do roku 2013 je podle ní třeba udržet některé platby neodpovídající principu úplného oddělení plateb od produkce (škrob, len, konopí atd.), stejně tak by měly mít členské státy svobodu v rozhodnutí, zda dále uplatňovat některé speciální platby typu prémie pro krávy bez tržní produkce mléka. Opět vzhledem k tomu, že jde o organizaci zastupující zájem zemědělců také na udržení současných finančních podmínek COPA prosazuje udržení stávajících intervenčních mechanismů, i když se nebrání jejich možné adaptaci. Zrušení mléčných kvót okolo roku 2015 přijímá jako fakt, ale musí být doprovázeno „záchrannými mechanismy“.

Podpora boje s klimatickými změnami, lepšího hospodaření s vodními zdroji a bioenergetiky nesmí mít za následek výrazné krácení zemědělských plateb (např. výrazně větší podpora biopaliv II. generace než biopaliv I. generace), v souvislosti s tím COPA-COGECA podporuje prozatímní zachování prémie pro pěstování energetických plodin ve stávající podobě 45 €/ha, k úvahám o přehodnocení by mělo dojít až po roce 2008. Pokud jde o navýšení povinné modulace, COPA-COGECA podporuje rozvoj venkova, ale nesmí se tak dít na úkor I. pilíře (podpora produkční složky zemědělství), proto nesouhlasí s modelem zvyšování modulace navrženým Komisí.

Stanoviska doprovázející sdělení Komise z loňského roku jsou tedy prozatím v některých klíčových bodech značně rozdílná a odrážejí do značné míry zájmy aktérů, kteří je hájí. Jaká bude podoba výsledného kompromisu, to ukáží nejbližší měsíce – březen jako měsíc, v němž má být zveřejněna pozice Rady a návrh stanoviska projednáván v plénu EP, a květen, kdy má Komise zveřejnit první konkrétní legislativní návrhy.

III. PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ EP A HLASOVÁNÍ SKUPINY ODS V EP¹

Plenární zasedání ve dnech 14. – 17. ledna 2008

Projednávaný návrh	Datum hlasování pléna	Výsledek hlasování						Poznámky
		Pro		Proti		Zdrželi se hlasování		
		Celkem	ODS v EP	Celkem	ODS v EP	Celkem	ODS v EP	
Zpráva Wolskiho týkající se založení partnerství v rámci procesu stabilizace a přidružení (A6-0517/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	613	7	12	0	16	0	2 posl. ODS nepřítomni
Lebaratskiho zpráva týkající se kontroly přepravy nebezpečných látek po silnici (A6-0506/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	647	9	15	0	5	0	
Costova zpráva týkající se odstranění diskriminace v oblasti přepravních sazeb a podmínek (A6-0513/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	669	9	4	0	7	0	
Stockmannova zpráva týkající se letištních poplatků (A6-0497/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	613	0	33	9	51	0	
Bloklandova zpráva týkající se vývozu a dovozu nebezpečných chemických látek (A6-0406/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	679	9	9	0	8	0	1 poslanec ODS nepřítomen
Öryho zpráva týkající se uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství (A6-0515/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	676	9	0	0	22	0	3 posl. ODS nepřítomni
Chatzimarkakisova zpráva týkající se CARS 21: Regulační rámec pro konkurenceschopnost automobilového průmyslu (A6-0494/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	607	0	76	0	14	0	9 posl. ODS nepřítomných
Willmottova zpráva týkající se strategie Společenství pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2007–2012 (A6-0518/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	15. ledna 2008	306	0	375	9	10	0	
Baringdorfova zpráva týkající se opatření využívající aplikace dálkového průzkumu zavedené v rámci SZP (A6-0508/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	16. ledna 2008	594	1	23	0	54	8	

Zpráva Angelillové týkající se strategie EU o právech dítěte (A6-0520/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	16. ledna 2008	708	9	4	0	12	0	
Cashmanova zpráva týkající se víceletého rámce na roky 2007–2012 pro Agenturu Evropské unie pro základní práva (A6-0514/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	17. ledna 2008	462	8	60	0	51	0	1 poslanec ODS nepřítomen
Consuegrova zpráva týkající se zřízení Evropského policejního úřadu (EUROPOL)(A6-0447/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	17. ledna 2008	534	0	35	0	27	8	1 poslanec ODS nepřítomen
Zpráva Anastaseové týkající se přístupu v oblasti regionální politiky k Černému moři (A6-0510/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	17. ledna 2008	581	9	19	0	17	0	
Zpráva Figueiredoové týkající se úlohy žen v průmyslu (A6-0519/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	17. ledna 2008	335	0	234	8	12	0	1 poslanec ODS nepřítomen

Plenární zasedání ve dnech 30. – 31. ledna 2008

Cashmanova zpráva týkající se zjednodušeného režimu kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých dokladů Bulharskem, Českou republikou, Kyprem, Lotyšskem, Maďarskem, Maltou, Polskem, Rumunskem, Slovenskem a Slovinskem za rovnocenné jejich vnitrostátním vízům (A6-0511/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	31. ledna 2008	558	9	22	0	19	0	
Francova zpráva týkající se spolupráce mezi zvláštními zásahovými jednotkami členských států(A6-0507/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	31. ledna 2008	558	9	56	0	10	0	
Guidoniho zpráva týkající se evropského výzkumného prostoru: Nové perspektivy (A6-0005/2008) – závěrečná rezoluce ke zprávě	31. ledna 2008	602	9	18	0	6	0	
Hallova zpráva týkající se akčního plánu pro energetickou účinnost – využití možností (A6-0003/2008) – závěrečná rezoluce ke zprávě	31. ledna 2008	592	0	26	0	30	9	
Schlyterova zpráva týkající se snížení nežádoucích vedlejších úlovků a odstranění výmětů v evropském rybolovném odvětví (A6-0495/2007) – závěrečná rezoluce ke zprávě	31. ledna 2008	616	0	22	0	32	9	

¹ Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.

**IV. PRÁVNĚ ZÁVAZNÉ CÍLE PRO JEDNOTLIVÉ ČLENSKÉ STÁTY V ROCE 2020
(VYPLÝVAJÍCÍ Z „KLIMATICKO-ENERGETICKÉHO“ BALÍKU ZVEŘEJNĚNÉHO
23. LEDNA 2008)**

	Cíl snížení v sektorech nezahrnutých do systému obchodování s emisními povolenkami ve vztahu k roku 2005 (%)	Podíl obnovitelných zdrojů na celkové energetické poptávce v roce 2020 (%)
Belgie	-15,0	13
Bulharsko	20,0	16
Česká republika	9,0	13
Dánsko	-20,0	30
Estonsko	11,0	25
Finsko	-16,0	38
Francie	-14,0	23
Irsko	-20,0	16
Itálie	-13,0	17
Kypr	-5,0	13
Litva	15,0	23
Lotyšsko	17,0	42
Lucembursko	-20,0	11
Maďarsko	10,0	13
Malta	5,0	10
Německo	-14,0	18
Nizozemsko	-16,0	14
Polsko	14,0	15
Portugalsko	1,0	31
Rakousko	-16,0	34
Řecko	-4,0	18
Rumunsko	19,0	24
Slovensko	13,0	14
Slovinsko	4,0	25
Španělsko	-10,0	20
Švédsko	-17,0	49
Velká Británie	-16,0	15

Zdroj: Evropská komise

**V. ROČNÍ MNOŽSTVÍ EMISNÍCH POVOLENEK PRO LÉTA 2013–2020
(VYPLÝVAJÍCÍ Z „KLIMATICKO-ENERGETICKÉHO“ BALÍKU ZVEŘEJNĚNÉHO
23. LEDNA 2008)**

Rok	Miliony tun CO ₂
2013	1974
2014	1937
2015	1901
2016	1865
2017	1829
2018	1792
2019	1756
2020	1720

Zdroj: Evropská komise

Poznámka: Jedna povolenka odpovídá jednomu milionu tun CO₂.

VI. SLOVNÍČEK

Agenda 2000

Všeobecný dokument z roku 1997 o rozšíření EU, reformě společných politik a o budoucím finančním rámci Unie po 31. prosinci 1999. Součástí Agendy 2000 byly posudky Komise na země, které se v té době ucházely o členství v EU.

Blokační menšina

Pojem související s hlasováním v Radě. Tzv. Ioanninský kompromis z roku 1994 blokační menšinu vymezuje v rozmezí 25–30% hlasů v Radě. V současné EU-27 je stanovena na 91 hlasů, které jsou zapotřebí, aby členské státy v Radě nepodpořily projednávaný návrh.

Cross-compliance

Také „křížová shoda“. Vyžaduje, aby zemědělci dodržovali při hospodaření předepsané legislativní požadavky týkající se ochrany životního prostředí, zdraví zvířat apod. Uplatňuje se u zemědělců, kteří jsou příjemci tzv. přímých plateb. Pokud podmínky nedodrží, mohou jim být tyto platby sníženy nebo zrušeny.

Dohodovací řízení

Také smířčí řízení. Fáze spolurozhodovací procedury, kterou Rada a EP zahajují v případě, že při projednávání návrhu legislativy nedospěly ke vzájemné shodě. Dohodovacího řízení se účastní zástupci obou institucí. Jejich případný kompromis musí odsouhlasit Rada i EP.

Druhý pilíř

Agenda společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Iniciátorem aktivit jsou vedle Komise i členské státy. Rada zpravidla rozhoduje jednomyslně, EP je konzultován.

Finanční perspektiva

Víceletý finanční rámec EU, který je přijímán ve formě meziinstitucionální dohody mezi Komisí, Evropským parlamentem a Radou. Finanční perspektiva stanovuje rozpočtové priority EU na střednědobé období a nastavuje každoroční výdajové stropy pro každou z nich.

Hlasování kvalifikovanou většinou (QMV)

Způsob hlasování v Radě, při němž jsou jednotlivým členským státům přiděleny hlasy podle jejich „váhy“. Při hlasování QMV se zpravidla naplňuje tzv. trojí většina – většina členských států, jež musejí reprezentovat alespoň 62% celkové populace EU a musejí disponovat alespoň 255 hlasy z celkových 345.

Klauzule passarelle

Také překlenovací klauzule. Princip obsažený mj. v tzv. evropské ústavě. Na jeho základě může po jednomyslném schválení Rady (v některých případech také na základě hlasování EP) dojít k trvalému přesunutí hlasování v určité oblasti z režimu jednomyslnosti do kvalifikované většiny. Úprava hlasování v Radě tedy nevyžaduje revizi primárního práva.

Komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí ve věci pravomocí, které na ni delegovala.

Komunitární preference

Jeden ze základních principů společné zemědělské politiky EU. Podle této zásady mají členské státy spotřebovat primárně zemědělskou produkci z EU.

Lucemburský kompromis

Politická dohoda z roku 1966, podle které Rada v případě, že jsou dotčeny velmi důležité zájmy členského státu, nerozhoduje kvalifikovanou většinou, ale jednomyslně.

Nařízení

Jeden ze dvou typů norem, které jsou v EU přijímány nejčastěji. Nařízení jsou přímo účinná a přímo použitelná a po svém přijetí se stávají součástí práva členských států EU.

Primární právo

Také „ústavní“ právo ES/EU. Je reprezentováno především zakládajícími smlouvami, přičemž zahrnuje i všechny pozdější akty, které je mění: např. přístupové smlouvy, závazné protokoly ap.

První pilíř

Agenda jednotného trhu EU a aktivity (politiky), které na ni navazují. (Vše, co nespadá do druhého nebo třetího pilíře.) Komise má v prvním pilíři exkluzivní právo legislativní iniciativy, Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou, EP spolurozhoduje.

Sekundární právo

Suma právních norem tvořená akty přijímanými orgány ES/EU na základě primárního práva. Typicky se jedná o nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska a doporučení.

Směrnice

Jeden ze dvou typů norem, které jsou v EU přijímány nejčastěji. Směrnice jsou zpravidla závazné jen co do výsledku a vyžadují přijetí národního prováděcího předpisu.

Spolurozhodování

Nejpoužívanější legislativní procedura v EU. Při spolurozhodování se na přijímání norem podílí rovným dílem Rada i EP.

Subsidiarita

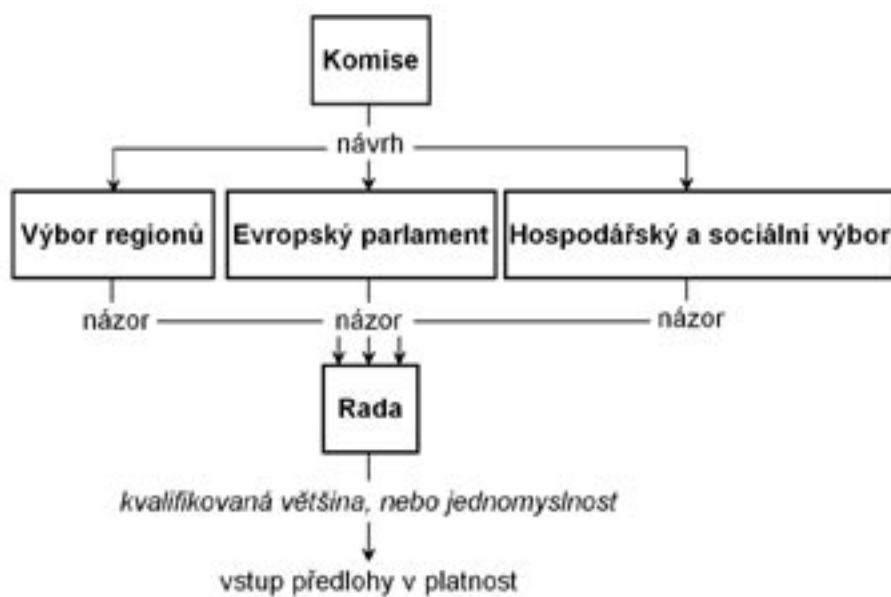
Jeden ze základních principů EU. Podle principu subsidiarity se mají nezbytná rozhodnutí a normy přijímat na té úrovni, která je pro to nejvhodnější.

Třetí pilíř

Agenda spolupráce v oblasti justice a vnitra. Iniciátorem aktivit jsou vedle Komise i členské státy. Rada zpravidla rozhoduje jednomyslně, EP je konzultován.

VII. SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

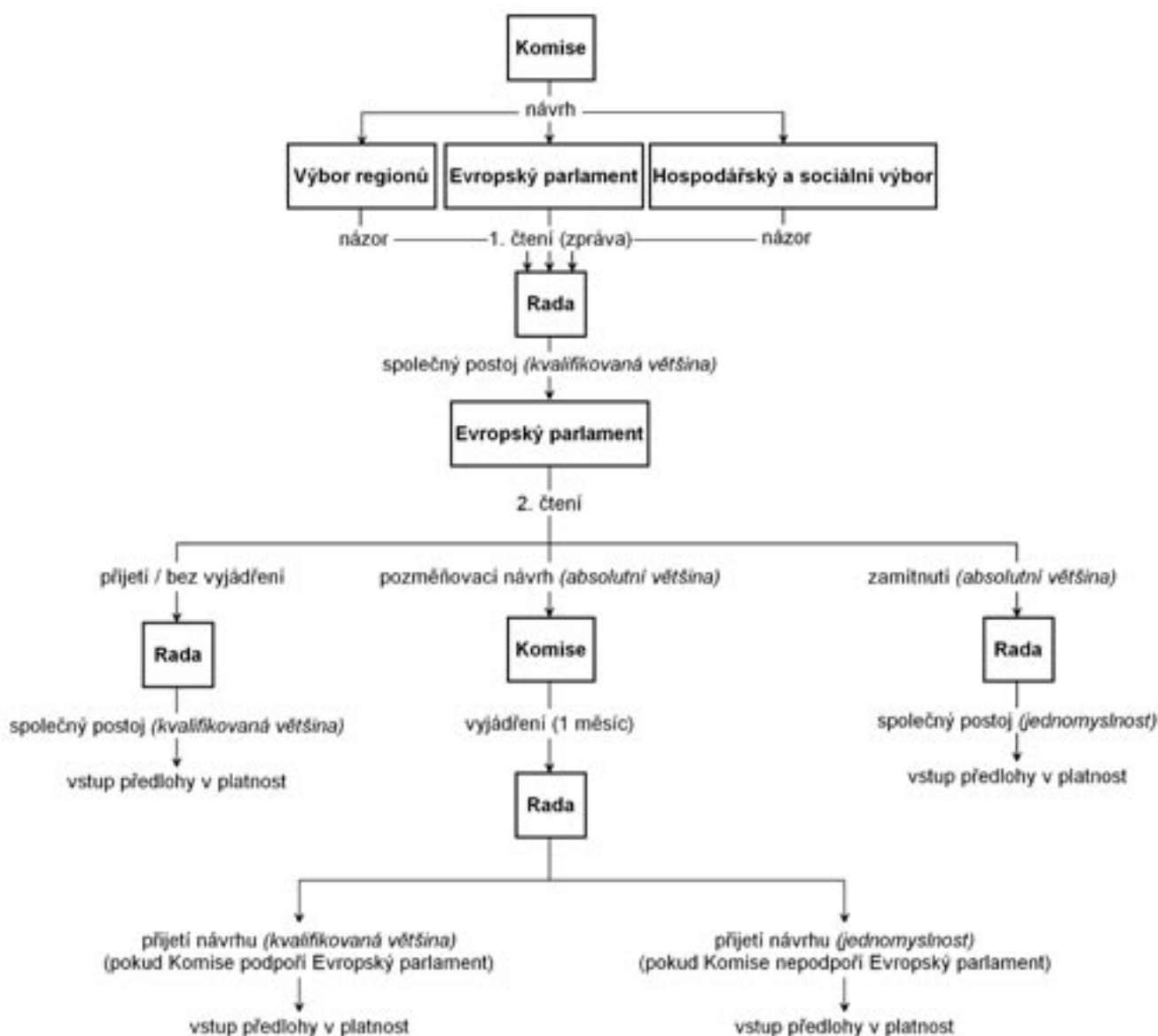
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

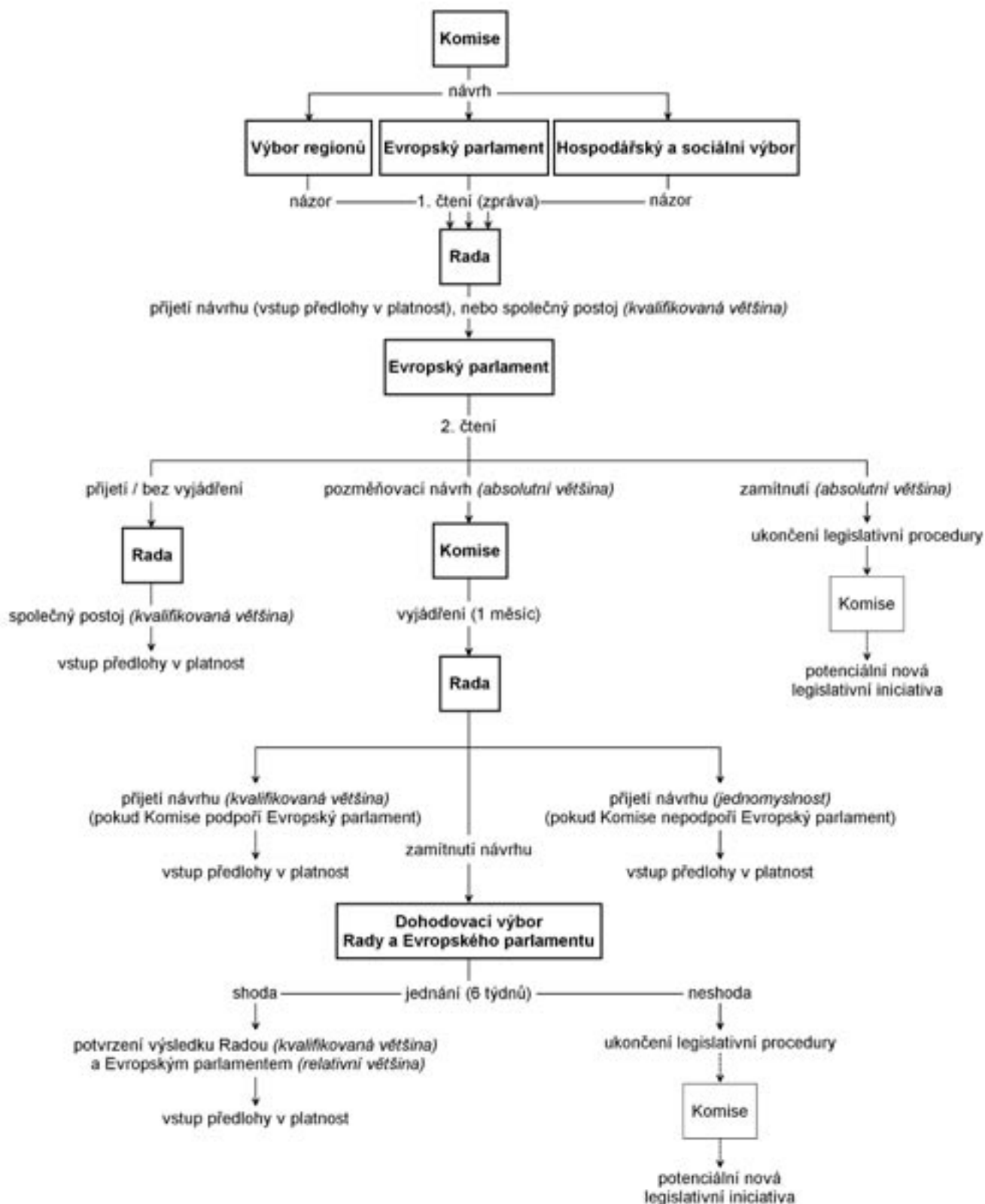
Schéma procedury spolupráce

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.

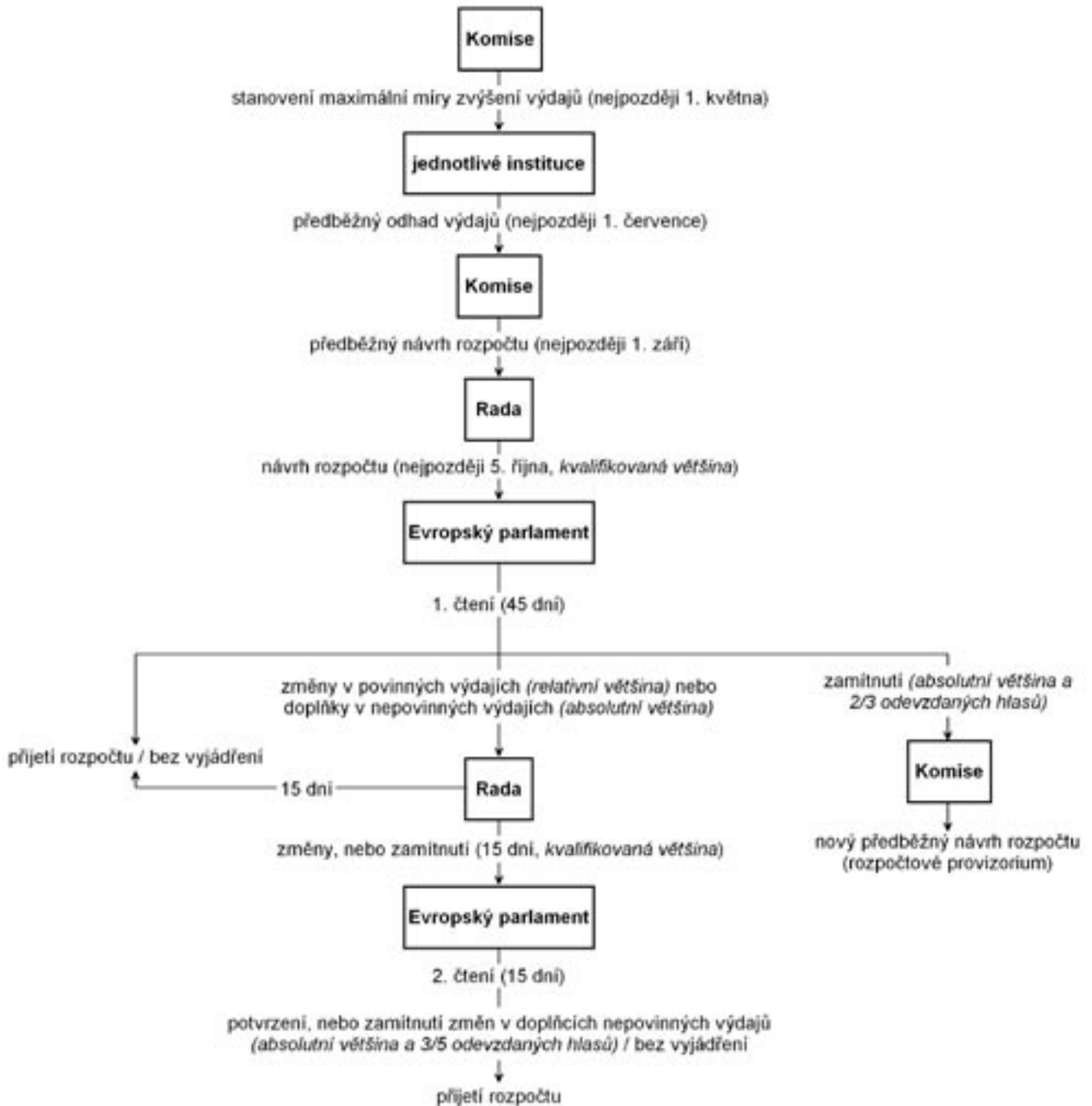
Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma rozpočtové procedury

Poznámky

1. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.